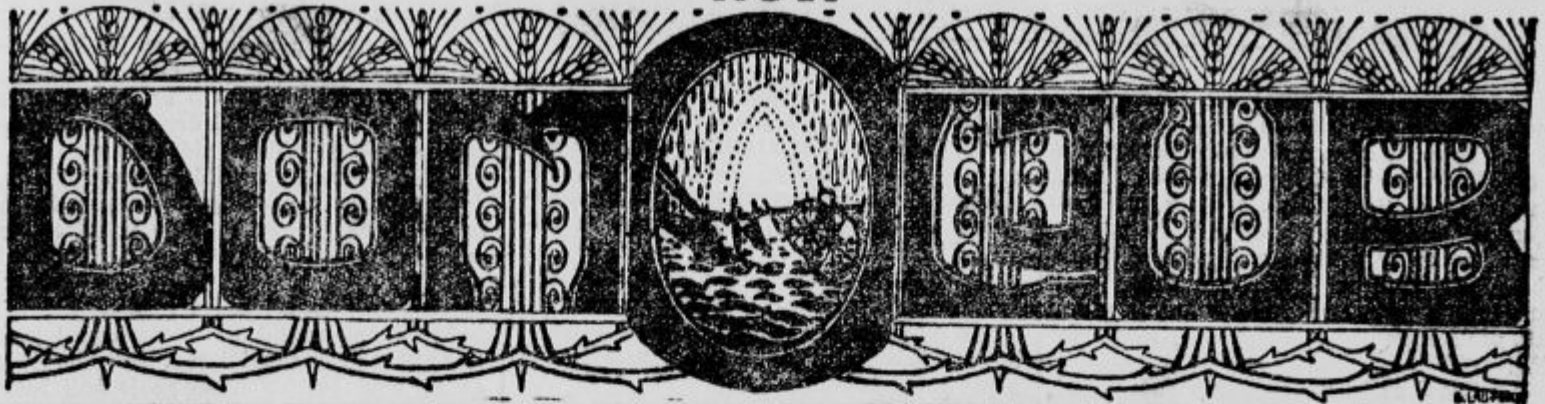


NOVI



Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. R. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu »Novega Domoljuba«,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu »Novega
Domoljuba«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Položaj v Belgradu.

Položaj v Belgradu se še ni izčistil in tudi ni upanja, da bi se do 8. marca, ko se snide narodna skupščina. Vlada še vedno ni objavila uradnega števila poslancev ene ali druge skupine, pač pa je razglasila število volivcev, katero pa je pri opoziciji kljub ogromnim goljufijam in nezaslišanim nasiljem za 300 tisoč glasov večje kot število radikalnih in žerjavodemokratskih kroglic.

Jasno je danes tolo:

1. Žerjavovci in Pribečevićanci z vso silo na vse strani pritiskajo, da se začne v Jugoslaviji vladati po fašistovski, da se ustvarijo strašne razmere kot so v Italiji, Romuniji in Bolgariji, kjer se vladajoče stranke drže pri krmilu samo še s silo ter z nedovoljenimi sredstvi. So to stranke, ki so vrgle vsak čut prava in svobode med staro šaro ter z nasiljem pomagajo kapitalizmu izmozgavati delovno ljudstvo. Zato Pribečevići—Žerjavova stranka dela na to, da se vse zveže s Slovenci in Hrvati sploh pretrgajo. Močna večina pa da naj se naredi s tem, da vse radičevce pomečejo iz narodne skupščine — kakor so svojčas komuniste — in potem naj se sprejmejo taki zakoni, ki bodo za vedno onemogočili slovenskemu, hrvatskemu pa tudi srbskemu delovnemu ljudstvu iztrgati se iz krempeljav tatov ljudskega premoženja.

2. Med strankami, ki se bore proti tatovom in korupcionistom za obstoj države, se je napravila še ožja vez. Hrvatski, srbski, slovenski in muslimanski poslanci so stvorili enotno zvezo, katere geslo je: v boj zoper korupcijo in za spremembo ustave.

Nobenega dvoma ni, da bi tako stanje, ki ga z vso silo hočejo ustvariti žerjavovci in pribečevićanci, dovedlo državo do groznih notranjih bojov ali celo do razsula. Nobena država se ne more v današnjem času dolgo vladati z nasiljem, korupcijo, zatiranjem prava in svobode. In prav ta način vladanja hočejo žerjavovci uvesti. Kakor čakajo Italijo, še prej pa morda Romunijo in Bolgarijo neizogibni polomi — o tem nihče ne dvomi — tako bi ista težka usoda zadela Jugoslavijo, če bi se popolna moralna

propalost, ki je danes v žerjavovski stranki, docela okužila državno upravo.

Zato je boj proti korupciji za obstoj in napredek naše države prva in neizogibna stopnja, ki jo moramo prehoditi. Že naprej je bilo jasno, da bodo tatovi in korupcionisti napeli vse sile in uporabili vsa sredstva, da se rešijo ječ, svoja nakradena stomilijonska premoženja pa zaplembe, vendar vidimo, kako ta misel, da je treba korupcijo v kali zatreti in priti do pametnega sporazuma v državi, objela vse plasti naše države od Triglava do Vardarja. V največje zadoščenje nam je, da so se celo Srbi v tako velikem številu oklenili te misli in vprav to nam daje gotovost, da bo država končno vendarle prišla do solidnega dela. Boj je dolg in hud, sovražnik ima močne zaveznike, toda končno je vedno pravica prišla na vrh. In da ta boj z vso resnostjo hočejo izvojevati Slovenci, Hrvati in Srbi skupaj, nam daje jamstvo »Blok narodnega sporazuma«.

Balkanizem.

Kaj je to: balkanizem? Pod balkanizmom razumemo tisti način vladanja, v katerem je moč prva in glavna postava. Kdor ima moč, ta sme vse; sme kršiti postavu, sme trlati državno premoženje, sme državljana, ki mu ne bo ploskal, pobiti na tla in ga kaznovati brez ozira na postavu. Na ta način so vladali svoj čas Turki na Balkanu nad usuznjenim bolgarskim in srbskim ljudstvom.

Ta način hočejo v naši državi uvesti Pribečevići in Žerjavovi pristaši ter radikali. To pa zato, ker hočejo s silo vzdržati centralizem, katerega danes najodločnejše odklanja ne samo Slovenija in Hrvatska, temveč tudi že velik del srbskega naroda.

Kakšen je ta balkanizem v dejanju, nam kaže pismo, ki ga je pisal vodja srbske demokratske stranke Ljuba Davidović Pašiću. To pismo so prinesli vsi belgrajski in zagrebški listi razen Pribečevićevih in Žerjavovih: dokaz, da jih peče vest. K laž-

jemu umevanju tega pisma pripominjamo, da je v okraju Bregalnica v Srbiji kljub strašnemu nasilju bil izvoljen Davidovićev pristaš. Radikali hočejo volitve razveljaviti in razpisati nove.

V pismu najprej pripoveduje Davidović o nasiljih, ki jih izvršujejo radikalni uradniki nad ljudmi. Tako pravi pismo: »Prav nič ni pomagalo, niti prošnje, niti pritožbe notranjemu ministru. Ministrave obljube se niso izpolnile.« Potem govori, kako radikali pobijajo narod: »zapirajo, tolčejo, ubijajo. Klic: udari se je izpremenil v klic: ubijaj. Kri se preliva kakor v vojni. Vse se je podalo na ta barbarski posel.« Če se kdo pritoži, velja načelo: Če se pritoži, pretepita ga! In nato nadaljuje pismo: Ali veste, na koga se to nanaša? Na gospoda Drakalovića, starega učitelja in narodnega delavca, ki je za te kraje storil v narodnem oziru več kakor Vi, gospod Pašić, in jaz. Za nagrado pa sedaj dobiva batine. Zakaj? Zato, ker tudi sedaj brani nedolžno, kakor je to delal tudi za časa turške vlade. Krivda preganjanih je ta, ker so glasovali za demokratsko stranko. Izvolili so gospoda Šumenkovića namesto gospoda Mito Dimitrijevića. Izbrati med to dvojico boljčega je bilo jako lahko. Izvolili so ga, zato sedaj strašno trpijo. Ali z barbarstvom ste hoteli še nekaj. Sklenili ste, da volitve v Bregalnici razveljavite. Zato sedaj strašite volivce, da pri ponovnih volitvah ne bi glasovali za demokratsko stranko. To je grdo. Nedostojno je to, g. Pašić, ne samo lepe in davne preteklosti radikalne stranke, temveč tudi naše težke sedanosti. Vemo, da se največja barbarstva v celi državi izvršujejo po navodilih Vašega zaupnika za take stvari. Naslednik Tisze, Khuenov učenec Svetozar Pribečević je njih metode prinesel v našo državo. Samo on lahko govori za Šumadijo, da je izdajalska. Tako se on zahvaljuje njeni širokogrudnosti in njenim žrtvam. Ali poleg najemnika mora nositi odgovornost tudi gospodar. Odgovorni ste tudi Vi, g. Pašić! Da ne bi po svoji stari navadi zopet rekli, da niste vedeli, Vas o tem obveščamo. V naši državi se ne sme ubijati brez odgovornosti. Ta mora priti prej ali slej. Ne

NOVICAR

d Cenjenim naročnikom! Med prejemalci našega lista je še nekaj takih, ki doslej še niso obnovili naročnine za leto 1925. Vsem takim tem potom sporočamo, da bomo pričeli prihodnji teden z ustavljanjem lista. Komur je torej mar, da ga časopis tudi v letu 1925 redno vsak teden obiskuje, naj brez odlašanja nakaže vsaj polletno naročnino! Izjem ne moremo delati prav nobenih! Torej pozor, kogar se tiče!

d Sedaj pa je že prav, prav zadnji čas! Za kaj? Za naročnino na knjige Družbe sv. Mohorja. Naročnina se sprejema do začetka marca tega leta. Družba je imela leta 1919 že dobrih 90.000 udov in upali smo, da dosežemo v par letih častno število 100.000. Namesto tega smo pa padli letos že nekoliko pod 40.000. Vsak bravec Domoljubov naj se vpraša: ali je tudi naša hiša med tistimi, ki so povzročili to nazadovanje? Ali mi je znan kak sosed, ki bi se naročil na knjige, če bi ga le kdo pravočasno opozoril? Vsi se moramo potruditi, da se dvignemo leta 1926 vsaj na 50.000 udov. Naročnina znaša 20 dinarjev na leto za štiri knjige. Proti doplačilu se lahko dobe knjige vezane; nekatere knjige bodo dobili samo tisti udje, ki bodo malenkost doplačali. Natančneje vam bodo že povedali v župnišču. Gospodje žup-

pozabite tega! Ne prosim. Protestiram. Dvigam svoj glas v obrambo nedolžnih. Varujte se njihovih kletev, g. Pašić! Te so težke, tudi kadar padajo na nedolžne, naravnost strašne so, kadar padajo na brezdušne nasilnike. — Ljuba Davidović, narodni poslanec.

En drug zgled takega balkanizma, ki ga žerjavovci in radikali skušajo uvesti pri nas, navaja novosadski »Deutsches Volksblatt« (glej »Slovenec« št. 44). Za volitve so dobili uradniki sledeče uradno pismo navodilo:

»Vse časopise je treba brezobzirno zadržati in preprečiti njihovo razširjevanje med ljudi. Vse volivce morajo podrejeni organi prignati na volišča z dostavkom, da želi to sam veliki župan. Spisek političnih nasprotnikov mora vsak imeti pri sebi. K nasprotnikom je treba poslati četnike na dom, da jim najodločnejše prepovedo udeležiti se volitev. Lastnim pristašem je treba dati v roko košček papirja — šestinko nolle — z vsemi potrebnimi navodili. Tako jih bomo spoznali, da bodo lažje in prej glasovali. Ljudi, ki ne bodo imeli listka, je treba z volišč odstraniti. Ta posel naj opravijo najzanesljivejši ljudje na tajen način. Take ljudi je treba zvabiti na samotne prostore in jih posamezno odstraniti, da njihovi somišljeniki ne izvedo, kaj se jim je pripetilo. Agitatorjem naj župani takoj izplačajo dnevnice proti pobotnici.«

Ljudje božji, ali čutite, zakaj je boj proti centralizmu za nas in za državo naravnost življenjskega pomena? Veliko premišlujte!

niki bodo gotovo z odpošiljativjo udov počakali še nekaj dni po prvem marcu, da vpišejo še tiste ude, ki jih bo privedlo Mohorjevi družbi nedeljsko oznanilo, da je sedaj zadnji čas za obnovev naročnine. Nobena župnija naj vsaj ne zaostane za lanskim letom!

d Namesto ustavljene »Straže« v Mariboru je začela izhajati »Naša Straža«.

d »Slovenski gospodar«, ki ga je mariborska policija pred volitvami ustavila, je zopet začel izhajati.

d Nazarenci in adventisti se zelo širijo v Vojvodini in Srbiji. Je to posebna vera, ki med drugimi tudi prepoveduje vernikom nositi morilno orožje. Zato se mnogi vojaki nazarenci ne dotaknejo orožja ter je veliko število njih radi tega zaprtih. Vlada se je sedaj odločila preganjati in zatirati to novo vero.

d Belgrad šteje 250.000 prebivalcev. d Nov velik kolodver bodo sezidali v Belgradu. Plačali ga bomo v veliki meri tudi mi Slovenci.

d V Argentini (južna Amerika) vlada velika brezposelnost. Zato ne nasedajte raznim agentom.

d Prva domača lokomotiva v Jugoslaviji je bila te dni izdelana v Slavonskem Brodu in je bila dne 20. t. m. slovesno izročena prometu.

d Nemški dom v Celju (Deutsches Haus) je prešel v slovenske roke in sicer približno na isti način kot v Ljubljani kazino in filharmonično društvo. Jasno je, da imajo sedaj dom v rokah žerjavovci, ki navaden rop tako mirno prenesejo v svoji vesti kot dober goljaf v svojem želodcu. Seveda nam bodo Nemci na Koroškem vso zadevo stoterno zaračunali in brez usmiljenja iztirjali. Koroški Slovenci naj se zahvalijo žerjavovcem, ki so izgubili že slednji narodni čut in jim je edini ideal še: ropanje premoženj, pa naj bodo ta v teh ali onih rokah. Strahotno je pri nas propadla javna morala po zaslugi žerjavovcev. Sino zato, da nemški dom postane slovenska last, toda tak način je nedopusten. — Nemci obetajo, da se bodo pritožili na Društvo narodov.

USODA SLOVENSKEGA INVALIDA.

Iz Ambrusa nam poročajo: V tukajšnji občini živi invalid Janez Gregorič. Med vojsko je služil pri 20. lovskemu bataljonu, ki je bil leta 1915 v Galiciji. Nekoč je odšel blizu Zborova na prednjo stražo z drugimi vojaki in so opazili večji oddelek Rusov, ki so prodirali proti njim. Začeli so na Ruse streljati, Rusi so pa dvignili roke, da se podajo. Poveljnik prednje straže je pa zapovedal, da morajo streljati naprej. Ko so Rusi videli, da ni veliko Avstrijcev in da bi tudi prostovoljna predaja nič ne pomagala, so se začeli boriti, tisto pešičko vojakov obkolili in vse do zadnjega posekali. Ivan Gregorič je dobil 16 ran od sablje in bajonetov. Šest ur je ležal brez zavesti. Ko so ga mislili vreči v pripravljen grob, je še s težavo pokazal znamenje življenja in tako ni bil živ pokopan. Trikrat je bil

preboden s bajonetom skozi prsa in bi bil gotovo kmalu izdihnil, če bi ne dobil hitre pomoči. V vojaški bolnišnici si je polagoma opomogel, vsi zdravniki so se pa čudili, kako je mogoče, da je ostal še živ.

Po dveh letih ujetništva se je slučajno v Taškentu sešel s poveljnikom prednje straže, ki je zapovedal, da morajo na Ruse streljati, če so se tudi podali. Od drugih tovarišev od bataljona, ki so oddaleč videli žalostno usodo prednje straže, je izvedel tudi v ujetništvu, da je poveljnik padel pred Rusi na kolena in prosil, naj ga puste. Tako je prišel brez ran v ujetništvo in je bil častnik pri dobrovoljcih.

Gregorič se je vrnil v avgustu leta 1920 iz Rusije kot invalid. Od takrat naprej pa se je začel njegov pravi križev pot. Uvidel je, da ne dobi pravice in to ga je bolj bolelo in to še bolj boli, kakor vse rane, ki jih je dobil. Kmalu po vrnitvi je šel na invalidsko komando v Ljubljano in prosil, da bi ga sprejeli v kak zavod ali mu pa dali invalidnino, da bi mogel živeti. Toda tam so ga brezobzirno odslovili, češ, da ga niso oni telesno pokvarili, zato mu tudi niso dolžni pomagati. Vrnil se je domov brezuspešno. V oktobru leta 1921 so mu pri nadpregledu v Novem mestu priznali, da je vsled ran 50 odstot. invalid, niso mu pa hoteli upoštevati živčne bolezni, ki ga muči hujše, kakor so ga rane mučile že od leta 1917 naprej. Po tem nadpregledu je dobil le 7 dinarjev mesečne pokojnine. Leta 1923 so jo zvišali na 30 dinarjev, avgusta istega leta so mu jo pa zopet znižali na 24 dinarjev mesečno, z decembrom 1923 so mu jo pa popolnoma ustavili. Obračal se je na razne strani, prosil in zahteval, pa od nikoder nobenega odmeva. Leta 1924 na spomlad se mu je vsled obupnega stanja in pomanjkanja omračil um. V breme je 70 let staremu očetu in sestri, ki imata komaj toliko zemlje, da moreta prehraniti eno kravico. Vsled živčne bolezni je tako oslabil, da ni za nobeno delo sposoben. Božjast ga meče in mrevari tedensko, da je groza. Spomladi leta 1924 so ga peljali na invalidsko komando, da se bodo tam osebno prepričali o resničnosti njegove bolezni. Toda tudi tam mu niso hoteli verjeti, dasi so ga videli, kako ga je božjast premetavala sem in tja. Končno so ga dali prepeljati na Studenec na opazovališče. Tamošnji zdravnik dr. Divjak je takoj konstatiral njegovo hudo bolezen in je izrazil tudi začudenje, kako morejo takega človeka šele preiskovati o bolezni, ko je vendar bolezen tako očitna. Spravil ga je takoj v bolnico za živčne bolezni. Po preteku pet tednov je prišel zopet domov, kjer ne more ničesar delati. Po poklicu je čevljar in je pred vojsko dobro delal in skrbel za očeta in sestro. Vsi v Ambrusu se zgražajo nad tem, da pustijo človeka, ki je prišel brez lastne krivde ob delavno moč, tako zapuščenega in v takem pomanjkanju. Ambrusčani se vprašujejo, češ, niti za takega se ne skrbi. Najpotrebnejši daleč na okoli je gotovo Gregorič, pa ne dobi ničesar. Kam gre naš denar. Mi hočemo, da bodi pravica za vse enaka. Ali res morda ni pravice? Žalostni so sadii Žerjavovega in Pueljevega centralizma.

d Umrla je 15. februarja po enoletni hudi bolezni, previdena s sv. zakramenti g. Ivana Zupan, posestnica v Naklem, v 60. letu starosti. Bila je vzorna krščanska mati

šestih otrok in izvrstna gospodinja ter večletna naročnica Domoljuba. N. p. v m.l.

d Umrla je 15. t. m. po enoletni hudi bolezni, previdena s sv. zakramenti, g. Ivana Zupan, p. d. Odrtnikova mati, posestnica v Naklem, v 60. letu. Bila je vzorna krščanska mati šestih otrok in izvrstna gospodinja ter večletna naročnica Domoljuba.

d Umrla je na Vrhniki daleč na okoli znani trgovec Rudolf Rutner.

d Umrla je v St. Vidu pri Stični g. Terzija Klemenčič, bivša trgovka. N. p. v m.l.

d Med odbijače dveh vagonov na zagrebškem kolodvoru je te dni prišel 40 letni Pavel Fokač. Bil je takoj mrtev.

d Poroka. Dne 16. februarja se je poročil g. Anton Arko na Gori pri Sodražici z gđno Karolino Knavsovo. Novoporočencema želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

d Kravo je ukradel neznan tat posestniku Simonu Prahu v Narancih pri Mariboru. Ponoči se je priplazil v hlev ter kravo odpeljal.

d Z lučjo okolu bencina. Na zagrebškem južnem kolodvoru je železniški nočni čuvaj Rebec opazil, da eden izmed bencinskih vagonov pušča. Rebec se je hotel prepričati, koliko bencina je že izteklo; odprl je pokrov in s svojo svetilko posvetil v odprtino. Pri tem so se plini vžgali in je nastala eksplozija. Rebec je vrgel z vso silo na sosednji tir, pri čemer je dobil nevarne notranje poškodbe; razen tega je opečen po obrazu in rokah.

d Ukradeni avtomobili. Sedemnajst milijonov avtomobilov so našli v začetku letošnjega leta v ameriških Zedinjenih državah; na vsakega šestega človeka pride že en avto. Gospodarji šofirajo večinoma sami in zato vidiš pred gledališči, kinii itd. vse polno avtomobilov samih, brez straže. Veliko jih seveda pokradejo, samo v mestu Chicago so jih lani 5000. Lastniki avtov so proti tatvini zavarovani in imajo zavarovalnice celo armado detektivov. A tatovi so večidel bolj prebršani kakor detektivii in spravijo avtomobile v kraje, kjer bi nihče ne štel, da so ukradeni.

d Čuden pogreb. Pri Mantovi na Laškem je umrl velik čudak, Dal Collo se je pisal. Pogreb se je moral vršiti natančno po njegovi zadnji volji. Pred sprevedom je plesal nekakšen pajac, z zastavo, pogrebci sami so bili pa oblečeni kot maškare. Blizu pokopališča se je čudni žalni spreved ustavil in razvil se je strašna pitje. Kozarce so metali v krsto, nazadnje so pa zlili nanjo cel sod vina. Nato so spremili mrtliča do groba in so ves čas plesali. Med pogrebci so bili tudi občinski zastopniki in jih sedaj časopisje zato zelo prijema. Menda svet takega pogreba še ni zlepa videl.

d V državi, kjer so Boga odstavili. Kako si je pripravljaj brezverski ruski boljševizem pot do gospodarstva, kažejo tile strahotni podatki: Umorjenih je bilo v dobi 1918—1922: 6775 profesorjev in učiteljev, 8800 zdravnikov, 54.650 oficirjev, 12.950 veleposestnikov, 28 škofov, 1215 duhovnikov, 355.250 inteligentov, 260.000 vojakov, 59.000 policistov, 193.350 delavcev, 815.000 kmetov.

d Junaška mati. Lani se je zglasila pri policijskem ravnateljstvu v Londonu 80 let-

na žena Ema Word-Green, ki je zahtevala pokojnino po svojem možu. Izjavila je, da je zredila 68 otrok; med temi je bilo 23 njenih, 28im je bila pa mlečna mati. Ta žena izhaja iz družine, v kateri je bilo 14 otrok. Sama ima sedaj že 90 vnukov in vnukinj in nešteto pravnukov. Od njenih 23 otrok je bilo 17 fantov in 6 deklic. Med poslednjimi je ena mati 14 otrok, druga 12; ostale niso tako obdarjene.

d Na Japonskem razsaja huda influenca (hripa). Tekom 20 dni je v mestu Tokio umrlo 4000 oseb.

d Zoper umazanost v knjigah! V mestu Lasel je tožilo društvo, ki ima prav ta namen, da preganja nepravnost v tisku, nekega trgovca, ki je uvažal in prodajal nepravne knjige. Sodišče ga je obsodilo. Plačati je moral 1000 frankov globe in vse sodne stroške; zraven so mu pa zaplenili vso zalogo nenpravnega blaga in podob. To je koristno — in bi bilo nujno tudi pri nas, saj je povsod toliko umazanosti, kjerkoli se prodajajo papirnati izdelki.

d Ta je pa tiel Najtežji mož v nemški Avstriji je črevljikar Kittenbaumer. Tehta polčetrli stot (cent). Neki dunajski mesar bi moral napredovati še za 20 funtov (pičlih 10 kg), da bi mu bil enak. Oba trebušnika bi morala napraviti tekmo. Gledavcev bi imela dovolj.

d Zelena. Nekje je bilo čitati, da je zelena izborna zdravilo zoper nervoznost. Zdravnik dr. Handner (Nemčija) ji je sestavil cel slavospev z zatrdilom, da je vsakdanja salata, narejena iz zelene, v kratkem času popolnoma pregnala vsako nervoznost. Tudi močno utripanje srca je ozdravil z uživanjem zelene. Torej gospodinje! Ne pozabite saditi dovolj zelene na vrtni!

d Predavanj za dekliške sestanke je izšel VI. zvezek. Prinaša štiri prav skrbno sestavljena predavanja izpod peres samih strokovnjakov. Prvo govori o glasbi sploh, drugo o petju, tretje o pesništvu, četrto posebej o dramskem pesništvu. Predavanje o petju se ozira prav posebej na ljudsko petje. Vsak vidi, da so vsa predavanja za naša društva zelo primerna, saj se v njih mnogo muzicira, poje, deklamira. Igra na gledaliških odrih. Zmožna so, da društvenikom poglobi smisel za vse te razne panoge izobraževalnega in vzgojnega dela, zato so prav priporočljiva ne le dekliškim krožkom, temveč vsakemu društvo sploh.

Naročajo se pri Orliški podzvezi, Ljubljana, Ljudski dom. Izvod stane 5 Din. Istotam so za enako ceno na razpolago zvezki I. do V. Naročitel!

Naročajte občinsko upravo. Na razpolago so še vse številke letošnjega letnika. Dobi se še nekaj lanskih popolnih letnikov.

MED BRATI IN SESTRAMI

Pošteni Italijani se zgražajo nad nasiljem nad grobovi. Kakor smo poročali je goriški občinski svet sklenil, da se imajo odpraviti slovenski napisi na nagrobnih spomenikih. Proti temu sramotnemu nasilju je odločno nastopil slovenski poslanec dr. Besednjak, pa pošteni Italijani obsojajo to početje. Občinski svetovalec Graziani je v tej zadevi protestiral pri županu in tudi nekateri italijanski listi zahtevajo od notranjega ministra, da razveljavi ta sklep občinskega sveta.

Desetletnica celovškega škola. Te dni bo celovski škof dr. Hefter obhajal svojo škofovsko desetletnico.

VOJAŠKE ZADEVE

Vprašanje. Jaz pojdem letos na nabor. Oče so služili pred vojno tri leta in v vojni tri. Rojeni so 1871. Mati so bolehnii. Imam še eno sestro, rojeno 1898. Posestva imamo 10 orolov. Ali je mogoče, da bi bil oproščen. F. Z. R.

Odgovor. Oproščen ne boste, ker oče še ni nad 60 let star in gotovo ni tako za delo kakor tudi za upravo posestva popolnoma nesposoben. Le v slučaju, če bi bil oče popolnoma nesposoben, kar pa mora potrditi vojaški zdravnik, in če ne plačujete nad 20 D neposrednega davka, bi bilo možno govoriti o oprostitvi. Imate pa kot prvee pravico do skrajšanega roka (9 mesecev).

Vprašanje. Moj sin, roj. 1905, pojde letos na nabor. Drugi sin je rojen 1909, a ni pri meni doma, ampak je na drugem posestvu. Tretji sin je rojen 1911. Ali ima prvi sin pravico do skrajšanega roka?

Odgovor. Če bo prvi sin potrjen, bo služil skrajšan rok, ker drugi sin tedaj še ne bo dopolnil 17. leta starosti. Ob priliki nabora naj na to opozori naborno komisijo. To, da je drugi sin proč od doma, ne vpliva na vojaški rok prvega.

Vprašanje. Rojen sem 1904 in pojdem letos drugič na nabor. Oskrbovati imam očet, rojenega 1865, in mater, rojeno 1864.



Poizkusite enkrat s terpentinovim »Gazela« - milom

NAZNANILA

n Orlovski odsek na Ježici priredi dne 1. marca 1925 ob treh popoldne v Društvenem domu na Ježici Finžgarjevo dramo »Verigo«. Prijatelji poštene zabave vabljeni! Bog živi!

n Smartno pri Litiji. Načelstvo Kmetijske zadruge vabi svoje člana, da se polnoštevilno udeležijo običnega zbora, ki se vrši v nedeljo 8. marca t. l. v mali dvorani Društvenega doma ob 7. uri zjutraj. Dnevni red in stvari, ki pridejo na običnem zboru v razpravo, so tako važna, da je dolžnost vsakega člana, da se tega običnega zbora gotovo udeleži. — Načelstvo.

n Prevalje. Vsi čitatelji »Domoljubca« ter vsi prijatelji in neprijatelji Kat. slov. izobr. društva ste povabljeni za nedeljo 1. marca po prvi božji službi v društveno dvorano na Fari k društvenemu zborovanju. Predavanje o vzgoji otroka. Zato pridite!

n Romanje k sv. Hemi na Koroškem. Ker je treba pravočasno vse preskrbeti, da se bo to romanje vršilo v redu, prosim vse, ki se mislijo tega starodavnega romanja udeležiti, da se priglase vsaj do konca meseca marca. Obenem z prigrisatvijo naj pošljejo 15 Din za potni vizum, ki ga bom preskrbel za vse, in za druge stroške. Če bodo stroški večji ali manjši, poravnamo vse ob priliki romanja. Ker me nekateri pismenih potom vprašujejo, koliko bi stalo vse romanje, sporočam tam potem, da je stalo lansko leto okrog 500 Din, pa tudi manj, kakor je kdo živel. Nekaj stroškov bode letos tudi za novo obleko kipoma sv. Heme in sv. Viljema na Krki, ker je stara že zelo slaba. Lansko leto se je romanje vršilo popolnoma v redu, na vseh božjih potih smo bili prijazno sprejeti, in nikjer nam niso stali ovir. Upam, da se bode tudi letos vršilo romanje popolnoma v redu, iste dni kakor navadno, in da se vsi stari romarji priglase. — Matevž Demšar, posestnik, Zapeval št. 3, pošta Poljane nad Skofjo Loko.

n Vinski vzorčni semenj priredi »Vinogradniško društvo za Belokrajinu«, dne 12. marca 1925 ob 11. uri v Metliki, v prostorih g. Zalokarja pri kolodvoru. Razstavljen bode sama belokrajska vina posebno iz okolice Metlike. Semenj je nadaljevanje vsakoletnih vinskih vzorčnih semenjev, ki jih prireja tukajšnje vinogradniško društvo. Železniške zveze ugodne. K obilni udeležbi vabi kupce prireditveni odbor.

Neposrednega davka plačujemo 13 Din. Brat je bil rojen 1895, vojaško službo je nastopil 1915 in je od tedaj pogrešan. Sestra je že 8 let odpravljena od hiše. Oče ni nikdar služil pri vojakih. Ali bom na podlagi navedenih razlogov oproščen? Ali smem tudi v slučaju oprostitve iti od doma iskat zaslužka in s pošiljanjem denarja podpirati starše, ali moram doma ostati. A. B. R.

Odgovor. Dokler Vaš brat, ki ga že od 1915 pogrešate, ni za mrtvega proglašen, nimate pravice niti do oprostitve niti do skrajšanega roka. Pogrešani brat, dokler ni dokazano, da je mrtev, se še vedno šteje v Vašo družino. Zato Vam svetujemo, da v slučaju, da brata sodišče še ni proglasilo za mrtvega, takoj vložite pri okrožnem sodišču (v Celju) prošnjo, da se pogrešani proglasi mrtvim. Šele tedaj, ko bo imenovan proglasen za mrtvega, boste mogli prositi za oprostitev, oziroma skrajšan rok. — Razume se, da hranilec tudi drugje lahko išče dela, če ga nima doma dovolj in na ta način podpira domače.

PO SVETU

Rusko-japonsko-kitajska zveza. Po cellem svetu je vzbudila veliko pozornost zveza, ki so jo sklenile med seboj mogočne in velike države: Rusija, Japonska in Kitajska. V pogodbi, ki so jo te države podpisale, se zavezujejo, da bodo druga drugi pomagale, če bi bile napadene. Ta pogodba pa ni samo vojaškega značaja, ampak vsebuje tudi važne določbe o trgovini, plovbi po morju, o pravicah državljanov ene države v drugi državi. V Vladivostoku bodo Rusi z japonsko pomočjo zgradili prvovrstno pristanišče, kar bo za trgovino velikega pomena. V tej zvezi si bo posebno opomogla Kitajska, ki je zelo zaostala. Ruski in japonski častniki bodo izvežbali Kitajcem močno vojsko in jim preskrbeli strelivo in orožje. Te mogočne zveze se pa silno bojijo Amerika, Anglija in Francija. Znano je, da imajo te države velik del Azije v svoji oblasti, kar jim določa velike dohodke. Gotovo je, da bodo združeni Rusi, Japonci in Kitajci delali na to, da čimprej izrinejo Evropejce iz Azije, kar ima v bodočnosti povzročiti zopet veliko svetovno vojsko.

Besarabija. Romuni so v silnem strahu za Besarabijo, ki so jo zasedli ob koncu vojne. V deželi uganjajo silen teror, nemišljeno zapirajo in obošajo vse, ki upajo nastopiti zoper vladno. Na ta način mislijo zatreti klic besarabskega ljudstva po svobodi. Rumunska vlada pa se tudi silno boji Rusov, ki javno izjavljajo, da glede Besarabije računati še niso sklenjeni in da ne bodo nikdar pustili te dežele Romanom.

Neredi in umeri v Bolgariji. Odkar je v Bolgariji na krmilo Cankov, ki se je z vojaško silo in z umorom Stambolijskega postal vlade, vlada čim dalje večji nered. Množe se atentati na politike. Vlada pripisuje atentate in umore komunistom in pa zemljoradnikom in je baje odkrila veliko zaroto ter mnogo oseb aretirala.

»Razoroževanje.« Večkrat so se po vojni že vsedli diplomatje k zeleni mizi in delali načrte za razorožitev sveta. Seveda to »razoroževanje« v praksi precej drugače izgleda, kakor za zeleno mizo. Mesto razorožitve, vse države kar tekmujejo med seboj, katera se bo hitreje in še bolj oborožila. Tako se poroča, da gradi Anglija letos 16 novih vojnih ladij, Amerika 11, Japonska 25, Francija 32 in Italija 16. Vse države pa obračajo tudi veliko pozornost letalstvu in so že zgradile veliko množino letal. Vse kaže, da bo v bodočih vojnah zmagal tisti, ki bo najbolj oborožen v zraku.

g Avstrijska gospodarska razstava v Beljaku. Od 30. maja do 15. junija se bo v Beljaku priredila gospodarska razstava, ki naj nudi pregled industrije na avstrijskem jugu in zlasti omogoči tesnejše gospodarske stike med Avstrijo, Italijo in Čehoslovaško. S to razstavo bodo združene razne prireditve, kakor so lovska razstava, razstava požarnih bramb in rešilnih društev, razstava za promet tužcev, razstava gostolnčarjev in druge.

POLITIČNI ZAPISKI

p Zakoni se morajo spoštovati, piše zagovornica in zaščitnica tatov ljudskega premoženja, brezverska Domovina. Zato pri nas odstavljajo stalno nameščene učitelje brez vsake preiskave, zato odpuščajo uradnike iz službe brez vsake preiskave, zato se kaznujejo starši v St. Vidu radi štrajka otrok z visokimi kaznini, dasi se jim po postavi sme prvič poslati samo opomin, zato se razpuščajo obč. odbori, zato je sedaj uradno ugotovljeno, da so v Vojvodini na debelo goljufali pri volitvah, presipavali kroglice, zato v Bregalnici še danes teče kri, kot je razvidno iz pisma, ki ga je pisal Srb Davidović gospodu Pašiću. Zagovornica in zaščitnica tatov ljudskega premoženja je pač zato dobro plačana, da laže in siplje ljudem peska v oči.

p Uradne ugotovitve. Kljub velikemu pritisku je glavni volivni odbor za Srem uradno in pismeno ugotovil vsa nasilja in vnebovpijoče goljufije, ki so jih vršili Pribičevićevci in radikali pri volitvah.

p Korošec pri Pašiću in Pribičeviću. Domovina pravi, da je bil Korošec pri Pašiću in Pribičeviću, kjer da je prodajal avtonomijo. — Kako Korošec prodaja avtonomijo, je tekom zadnjih let dovolj jasno dokazal, zato so ga pa celo ljubljanski dostojni liberalci volili. Zato se danes že svobodomiselná inteligenca sramuje propale žerjavščine ter rajši voli duhovnika za svojega zastopnika kot Žerjavovega prišasta. Izdajalci, ki so prodali Slovenijo gospodarsko in kulturno, najrajši seveda govore o prodajanju.

p Kaj bodo rekli radikali? Znano je, da se v srbski radikalni stranki, ki si je z nezaslišanim nasiljem priborila 140 poslancev, že par let bije boj med tatovi in pošteniaki. S stonilijonskimi tatovi ljudskega premoženja drže zlasti naši žerjavovci ter ljudje okrog Pašića. Pri zadnjih volitvah so pošteni radikali v polovico okrajih postavili svoje kandidate proti Pašićevim kandidatom. Proti tem poštenim kandidatom radikalne stranke se je izvajalo enako nasilje in iste goljufije kot proti drugim strankam. Vendar jih je veliko prišlo v narodno skupščino. Sedaj sklicujejo ti boljši radikali sestanek vseh dobromiselnih. V svojem vabilu ostro obsojajo strahotna nasilja in kršitve zakona pri volitvah ter izjavljajo, da ne morejo ostati v taki družini ter morajo rešiti radikalno stranko pred razsulum. Kakor se vidi, čaka Pašića težko delo držati te ljudi na vajetih. Tudi v radikalno stranko prodira velika luč, ki jo je pred leti prižgal dr. Korošec: ob tla s korupcijo in ropanjem ljudskega premoženja! Enakopravnost vseh narodov v državi!

p Blok narodnega sporazuma. Radičeva stranka je pristopila v ožji opozicijski blok, ki so ga dosedaj tvorile Davidovičeva Jug. dem. stranka, Slov. ljudska stranka in muslimanska organizacija. Novi blok se imenuje »Blok narodnega sporazuma« ter bo štel 130—135 poslancev.

(Dalje glej na naslednji strani spodaj.)

SIRON · DOMOLJUBINE

ST. VID PRI STICNI.
(Obdavenje.)

Tako se niso kmetovalci nikoli tarnali, kakor Mandanes. In po pravici! Davkarja pošilja pozive sedaj za zemljiški davek, sedaj za osebno dohodnino. Posebno osebna dohodnina je tako visoko odmerjena, da je videti, kakor da bi se hotela izpeljati oddaja premoženja. Navaden kmetič, ki redi 10 do 12 glav šivine, pa mora plačati osebne dohodnine do 20.000 K. Ako je pa prodal iz gozda nekaj smrek, mora pa skoraj polovico skupička dati za davek. Menda nikjer ni takega davčnega nadzorika, ki bi od kmeta toliko sahteval kot za litijski okraj. Uraduje pa v Ljubljani in ne v Litiji. Kaj pa dobi kmetovalec iz kmetije? Mnogi dajejo mleko v mlekarne. To najbolj zdravo, najbolj tečno živilo, primerno za otroke in stare, za zdrave in bolne ima tako niske cene, da je naravnost smešno. Prasiče morajo kmetije destikrat prodati po 45 K. Seveda prekupeji vedo: predati mora, ker je krma pošla, pa plačaj okolikor se jim zdi. Enako je pri volih. Če se tudi volji kupije po 40 K in še niše, vendar mesar ne more cene primerne znižati. Kakor lani, ko je plačeval šivino po 70 K, tako tudi letos seka meso po 92 K. Pa še toši, da ima izgubo. Saj se mesarji od same izgube debele! Kmet ima še nekaj fižola prodati. Ta ima sopen letos take niske cene. Zite pa tako ne more, zlasti letos prodajati, saj ga bo še za dom skoraj vsem pramanjkovalo. Kmetove potrebešine se pa niso skoraj nič pocenile. Usnje je po 600 K kakor lani. Klobuki so po 600 K, hlačevina je po 180 K, nekoliko boljše blago za srajce po 120 K in itd. Pa naj kmet izhaja! V nekaj letih bo večina kmetov propadla. Kmetij bo bres števila na prodaj. Veržniki, prekupeji, vojni debičkarji bodo lahke kupovali kmetije, velike in male, in spravili polovico slovenske semlje v svojo oblast. Zerjavov in Pucljev centralizem rodi še na debelo svoje sadove.

VRHNIKA.

V soboto 21. t. m. smo spremili k večnemu počitku trgovca in posetnika g. Rudolfa Rutenja. Z vso upravičenostjo lahko rečemo, da je bil mož na mestu; saj je spremilo njegovo truplo na pokopališče skoroda vsa Vrhnika in tudi okoličani. Pogreba se je udeležilo zastopstvo Orlov, katerih podporni član je bil. Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov mu je zapelo žalostinke pri hiši, v cerkvi in na pokopališču ter se udeležilo pogreba tudi z zastavo. Saj mu je bilo to društvo bolj ljubo kot vsa druga društva in zato mu je priskočil na pomoč, kadarkoli smo ga zaprosili. Hvala mu! V politiko se ni veliko spuščal, ker kot trgovec je hotel biti lojalen na vse strani, a vedel je tudi, katera politična stranka zastopa prave koristi. Zato čast njegovemu spominu!

OSILNICA.

V OSILNICI se je postavil za čuvarja stranke vseh krivih in nasilstev t. j. Zerjavovske stranke, sam Janez Kovač, Sela 5. To je treba pribiti. S tem se je postavil za zagovornika centralistične vidovdanske ustave in vsega onega, kar iz nje izhaja. In tak

p Proti časopisju. Ker se proti časopisju izvaja od strani vladajočih strank do dela protiustaven in protipostaven pritisk z namenom, da se prepreči napadi na korupcioniste in tatove ljudskega premoženja ter da se ne razkrivajo strahotne liberalne in radikalne sleparije pri volitvah, je jugoslovansko časnikarsko društvo protestiralo pri notranjem ministru. Ta je časnikiarje lepo sprejel in jim vse obljubil. — Drugi dan pa je bil izgnan iz države časnikiar Berkes, dopisnik enega največjih berlinskih časopisov. Poročal je v svojem listu tudi to, kaj pravi opozicija. Zato je moral iti.

človek se je drznil ponujati se za župana našim občanom, ki so 8. febr. tako glasno protestirali proti centralizmu, pa magari s Prepeluhovimi glasovi. Janez pa se postavi pri nas za pristaša tistih slovenskih petoliznikov, ki so pripravljeni za skledo leče prodati vse, kar je naše. — To je tisti Janez, ki je poletil obljuboval in zagotavljal, da bo za vedno zvest pristaša SLS, če ga volimo za župana. — Ali nismo imeli prav, da smo ga v pravem času še spoznali in odklonili. Bolj kakor odkritih nasprotnikov se je bati skritih.

TREBELNO.

Volitve.

Noben časopis ne poroča nič o volivnem izidu v naši občini, dasi smo se tako dobro odrezali. Dobila je Koroševa skrinjica 243 glasov, Zerjavova 9, Pucljeva 50, Prepeluhova 39, Makucova 3, druge so pa ostale prazne. Z ozirom na razrvanost, ki je nastala pri nas pri zadnjih občinskih volitvah, je ta rezultat prav lep. Čast našim možem.

KAMNIK.

(Nasilja ni!)

Bilo je nekaj dni po letošnjem 8. februarju, onem dnevu, ki smo v svobodni Jugoslaviji imeli svobodne volitve. Šel sem precej zgodaj po glavni kamniški ulici. Vse prazno, vse tiho; niti mestni stražnik s svojim odločnim korakom ni motil jutranjega miru. Nekoliko zamišljen sem spotoma premišljeval o raznih volivnih rezultatih, ki so nam jih poročali listi, ter delal kombinacije za narodno skupščino. Veselila me je zlasti tudi izjava g. notranjega ministra in gosp. Baltiča — kakor smo brali v listih — namreč izjava, da ni bilo v tem volivnem boju nikjer v državi nobenega nasilja. Hvala Bogu! sem si mislil. Torej vendar nobenega nasilja nad Radličevimi Hrvati, ne nad macedonskimi Turki, tudi ne nad vojvodinskimi Nemci in njihovimi Krafi. Nikjer torej nasilja, tudi nad slovenskimi listi ne. Hvala Bogu! Da so velik gospod v Kamniku trgali letake, to končno ni še tako nasilje. In da so Orjunci prišli poslušat v ljubljanski »Union« Korošca in ga tam do konca njegovega govora lepo mirno poslušali, tega vendar ne bo nikdo smatral za nasilje in krivico. Torej, nasilja nikjer, povsod pa mir in red!

V teh in enakih mislih stopam po ulici dalje. In kar naenkrat mi obstanejo oči na s tinto močno pomazani hiši. Kaj hudirja vendar! Saj ni nasilja nikjer po celi lepi državi; tukaj pa nasilje, škoda, barbarstvo. To so gotovo naredili Nemci in nemčurji, kakor večkrat v predvojnem Mariboru, si mislim. Pa saj jih v Kamniku vendar ni. Kdo potem? Gotovo ti ferdacani »čuki«. Ti naj so krivi vseh lumparij in pretefov v celi svobodni državi. Pa kje vendar sem? Pogledam po ulici naprej, pogledam nazaj, in opazim, da sem pred hišo med kr. pošto in Slatnerjevo trgovino. To je vendar Stelletova hiša in tukaj naj bi »čuki« izvršili nasilje! Ni mogoče. Saj sem ravno v oknu te hiše pred kratkim videl obešeno vabilo k predstavi v »Kamniškem domu« in pozneje vabilo k orlovski prireditvi. Da bi torej »klerikaleci« imeli pri tem »junaškem« delu svoje nasilje zraven, tega mi niti kamniški g. župan ne bodo hoteli verjeti. Grem počasi po svoji poti dalje, nekoliko hud, nekoliko nevoljen, ker nisem mogel pogruntati, kdo naj bi bil ta junak. Mogoče pa so bili Zerjavovi orjunci, si mislim. Ah, kaj še! Komu so pa že orjunci storili kaj zalega? Ali niso šli lanske leto začetka junija mirno in brez orožja razvijati v Trbovlje svoj prapor in še na misel jim ni prišlo, da bi kake »fakine« spremljali v kamnolome. In kako radi imajo komuniste! Na Vleču

jim poljubljajo prste in v Ljubljani hodijo pospravljati v Lemežovo stanovanje. Orjunci torej niso mogli kaj takega storiti. Kdo pa je torej, in to v »naprednem« Kamniku, zakrivil to lopovstvo in napravil občutno škodo ugledni družini Stelletovi? Zgrazamo se nad tem vsi, kar nas je Kamničanov in okoličanov in obsojamo enkrat za vselej take izbruhe posurovelosti in strankarske pobesnelosti. — Kamničan.

OREHOVICA PRI ŠENT JERNEJU.

(Uspehi krivih prerokov.)

Gospod urednik, ali že veste za »junaško« znago tistih naših lahkovernih volivcev, ki so šli Puclju na limanice? Naši liberalci, na čelu jim oni, ki je svojčas kot ministrant duhovniku za hrbotom fige kazal, se se v potu svojega obraza trudili in trudili ter obirali naše dosedaj še precej razsodne volivce tako dolgo, da so jih nekaj le premotili. Vnet pomagali pri tem nezaslužnem delu je bil med drugimi tudi naš cerkveni ključar iz Stare vasi. Pri tem se mu je pripetilo, da mu je mlado dekle pred nosom nekaj letakov, katere ji je hotel vailiti, raztrgala in ga odslovila z ne baš prijaznimi besedami. Sv. Tomaž, zakrij si obraz pred takim počenjanjem onega, ki bi moral biti vzgled verskim omahljivcem in mlačnežem. Bili so časi, ko se je reklo, da more iz mesta priti kvečjemu kak zagrižen liberalci. A časi so se spremenili. Sedaj nam je naša prestolnica, bela Ljubljana z izvolitvijo dr. Korošca pokazala pravo pot in dala najlepši vzgled pametne politike. Mestni liberalci so zavrgli staro suknjo kot nersbljivo... Ono staro obrabljeno suknjo slepe jeze nad duhovniki pa so hitro pobrali nekateri naši brihtneži in ni jih sram hoditi v tej obnošeni suknji še okoli. Revčki ne vedo, kako smešni so v njej. Smešni, kakor oni po letih že star Orehovčan, ki se je pobahal, ko se je razneslo, da imajo Pucljevec tri glasove več: Mi smo že dobro naredili, da bi le še drugi takoli — Pa niso! Pucljevimi zapeljancem bo ostala samo grenka zavest, da so nasledili lažnivim besedam krivih prerokov — naših verskih in narodnih odpadnikov — in ta zavest jih bo težila kot slaba vest izdajalcev... O vzrokih nazadnjaštva, ki se je razpaslo v naši občini, pa še prihodnjič kaj.

ST. JURIJ PRI GROSUPLJEM.

(† Ivan Remic.)

Dne 18. febr. t. l. smo pokopali gospoda nadeučitelja Ivana Remica v starosti 75 let. Ranjki je bil jako priljubljen kot učitelj, ki je učil nad 35 let v St. Juriju. Veliko je storil za izobrazbo ljudstva tudi izven šole. Bil je krščanski mož, kakršnih žalibog danes le preveč pogrešamo med današnjimi učitelji. Bil je več časa občinski svetovalec, soustanovitelj kat. izobr. društva, ter več časa njegov predsednik. Bil je tudi soustanovitelj Prost. gasilnega društva v St. Juriju. K pogrebu ga je poleg sorodnikov in znancev spremljalo skoro vse tukajšnje prebivalstvo ter mnogo tudi iz sosednjih občin. Zastopana so bila tudi razna društva in korporacije kakor šolska mladina, Prost. gasilno društvo, občinski odbor, krajni šolski svet, Orli, naraščaj in Izobraževalno društvo. Imenovana društva in korporacije so mu poklonile tudi nagrobne vence. Pevski odsek Izobraževalnega društva je zapel ganljive žalostinke. — Naj počiva v miru!

RIBNO PRI BLEDU.

(Razno.)

Ko je zopet začel izhajati naš priljubljeni krščanski časopis v obliki Novega Domoljuba, se bomo v njem po priliki oglašali. Za sedaj je najbolj važno to, da opozorimo ude družbe sv. Mohorja na zopetni pristop. Udnina je samo 20 Din. malenkostna svota za krasne družbene knjige. Lansko leto je bilo 70 udov, kar je zelo veliko za naše razmere. Upamo, da letos ne bo slabše. V župniji je tudi več nabožnih časopisov. Domoljubov je pa kar 60 v župnišču naročenih in plačanih. Nekateri se pa sami naročijo.

Nasprotnih časopisov pa pri nas še zastoj nočemo. Pred volitvami je prihajala k nam cela povodenj Kmetijskega lista. Pa naše dobre gospodinjice so se hvalile, da z njim prav lahko v peči podkurijo. Nekateri lahkovrneži so se pač dali premočiti z raznimi praznimi obljubami, vendar moramo reči, da so ribenski farani splošno dobro volili. Belanji so pa nam dobro pomagali, da smo z združenimi močmi vrgli ob tla skupnega sovražnika slovenskega ljudstva.

JARŠE PRI DOMŽALAH.

(Dobra agitacija.)

Ker se nobeden naših Žerjavovcev ne upa javno zahvaliti odlidenima gospodoma dr. Karbi in Kokalju za poučno predavanje na Rodici z dne 1. februarja, se bomo pa mi. Govornika sta namreč z svojim zborovanjem največ koristila SLS, zato se jima iskreno zahvalimo, kajti marsikateri se je zaradi tega zborovanja odločil za Slovensko ljudsko stranko. Še dve tako poučni predavanji nam preskrbite, pa ne bo nobeden Jaršan več za Žerjava.

Da bodo pa čitatelji Domovine vedeli, kaj pomeni beseda novopečeni klerikalei, katero rabi Domovina z dne 13. febr. t. l., jim pa mi povemo, da so to tisti, katere je dr. Karba spreobrnil k ljudski stranki. Ako sedaj Žerjavovce grize zaradi tega, naj pa gredo v Kamnik v lekarno dr. Karbe po tavžent-rože.

SV. KRIŽ PRI MARIBORU.

Pri nas smo zelo dobre volje zdaj po volitvah. Prav posebno nas veseli, da smo narodni ploh srečno razžagali na 24 lat, ter jih razdelili med napredno učiteljstvo. Devet jih je dobil Robnik, osem njegova Veronikova podružnica, pet moševcev učitelji, dve lati pa prideta na račun Žerjava, ki ima enega gorečega častilca tam nekje v okolici Judenburga. — Ako bi bila straža proti severu na svojem mestu, bi ne odnesel Robnik 9 lat, temveč kvečemu tri. Drugače je pa bilo vse v redu — in upamo, da smemo biti zadovoljni z našimi volitvami, posebno, ko vidimo, da se naši latarji zelo jezijo nad svojim nezadostnim redom (0), ki so ga dobili dne 8. svečana.

POPOTNIK IZ BELEKRAJINE.

V nedeljo, 15. t. m., sem se razkorakal v Črnomljo po novem mestu, pa srečam prijatelja. Ko ga vprašam, kako in kaj da je z njim, mi odgovori: »Vrag naj vzame vse skup.« »Zakaj pa,« vprašam. »Ino, saj znaš, kako da je, ko so pa nas tako potegnili pri volitvah, da nismo dobili nobenega poslance, ne mi ne Vi. Mož je bil namreč republikanec, doma od »Kulpe«. Ko ga nadalje vprašam, kdo da ga je tako potegnili, mi odvrne, da Horvat iz Kota. Nadalje mi tudi pove, da so pri zadnjih volitvah izdali nekateri izmed republikanskih prvakov geslo: »Kdor hoče, da bo prost vseh nadlog naenkrat, ta naj voli v četrti. Tudi republiko bodo kaj naredili. Poslancev da bodo gotovo dobili okrog 140. Zanje, da se poteguje Amerika, da bodo takoj na vlado ali, davki, da se bodo znižali takoj za polovico. Vsa Slovenija da je za republiko. A zdaj po volitvah pa vidim, kako da smo bili prevarjeni. Drugod republikancev ni skoraj nič, pri nas pa tudi bore malo, samo za eno »kompanijo«. Mož se je tudi izjavil, da ako bi bile volitve magari vsak mesec za naprej, da bo vsikdar volil s Slovensko ljudsko stranko.

ŠT. JERNEJ.

Dne 9. februarja se je poročil predsednik orlovskega odseka Martin Pušavec z Mančko Zagore, predsednico orlovskega krožka. Mlademu paru želimo v novem stanu obilo sreče. Bog živi!

ŠT. PETER PRI NOVEM MESTU.

(Razno.)

Naša podružna cerkev na Trški gori bo dobila v tekočem letu štiri bronaste zvonove, za katere je zapustil 450 tisoč kron Josip (Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj.)



GOSPODAR



ZADRUŽNO GOSPODARSKI TEČAJI

in sicer celodnevni s predavanji o pomenu in potrebi kmečko-strokovne organizacije, o vzgoji k varčevanju in o kreditnih zadrukah, o živinoreji in mlekarstvu in eventuelno o drugih panogah kmečkega gospodarstva se prihodnji teden vršijo v sledečih krajih:

Cerklje pri Krškem, 2. marca,
Št. Jernej, 3. marca,
Novomesto, 4. marca,
Trebelno, 5. marca,
Sela pri Šumberku, 6. marca,
Krka, 7. marca.

Tečaje priredi Zadružna zveza, ki pošlje na vsak tečaj po tri predavatelje iz Ljubljane. Ker so za poživitev zadružništva in za gospodarski napredek kmetijstva taki tečaji silno važni, skrbite za primerno objavo in za čimvečjo udeležbo, zlasti med mladino.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Vrednost denarja 23. t. m. V minolem tednu je naš dinar notiral okrog 8.50 ter padel zadnje dni na 8.42 centimov. Tuje valute so se na naših borzah kupčevale po sledečih cenah: 1 funt šterling 293—295 Din, 1 dolar 61—63 Din, 1 zlata marka 14.70 Din, 1 švicarski frank 11.95 Din, 1 francoski frank 3.27 dinarje, 1 lira 2.54 Din, 1 češka krona 1.84 Din, 1 romunski lej 0.32 Din, 1 bolgarski lev 0.35 Din. Za 1 dinar dobimo 1147 avstrijskih kron ali 1180 madžarskih kron.

CENE.

g Ljubljansku blagovna borza 23. t. m. Pšenica domača, postavljena v Ljubljano 460 Din; otrobi pšenični feo slavonska postaja 205 Din, otrobi pšenični drobni feo. Ljubljana 215 Din; koruza nova feo Klenak 210 Din, koruza nova feo Ljubljana Din 255, koruza nova feo Postojna tranzit 270 Din; oves srbski feo Ljubljana 335 Din, oves bački reštan feo Ljubljana 360 Din; krompir beli feo gor. postaja 150—156 Din; krompir rdečkasti semenski feo Štajerska postaja 175—185 Din. Fižol ribničan čistčen

Košček, ki je lansko leto umrl v Kandiji. Bog mu bodi stoterni plačnik! Sedaj imamo na Trški gori tri prav lepo ubrane jeklene zvonove. Ti se bodo prodali in oddali, kakor hitro dobimo nove bronaste. — Drugo postno nedeljo bodo vpizorile v »Domu« dekleta »Skrivnostno zaroko«. Med domačimi igrami, namenjenimi za podeželske odre, je gotovo »Skrivnostna zaroka« med najlepšimi. Ni dvoma, da bo privabila mnogo gledalcev. — Tič je bil tisti mož iz belocerkovske fave, ki je meseca januarja enkrat po noči preplaval Krko pri Št. Petru. Najbrž zmeden — morda tudi od vinskih duhov gnan — je zašel v Krko in je srečno prebredel, oziroma preplaval. Ko so ga naslednje jutro dobili v Dolenji vasi vsega premočenega in prezeblega, je vedel od minule noči povedati samo to, da je po luži hodil.

feo Ljubljana 350 Din, fižol koks feo Postojna tranzit 512 Din.

g Lesno tržišče 23. t. m. Smrekove in jelove deske I. in II. vrste feo meja 600 Din; škorete I. in II. vrste feo meja 650 Din; kostanjev les feo Kresnice ali Litija 27 Din, hrastovi plohi feo meja 980 Din. — Lesna kupčija se še vedno nahaja v krizi, ker naše sedanje cene posebnost za stavbni les ne zadovoljujejo inozemstva. Močni in hitri porast dinarja v inozemstvu ni niti najmanj zboljšal njegove notranje kupne vrednosti, vsled česar so ostali produkcijski stroški neizpremenjeni. Zaloge so se pa morale odati po manjši ceni kot je bila nabavna, vsled česar so nastale v lesni kupčiji in industriji precejšnje izgube. Na zboljšanje tega položaja zaenkrat ni misliti.

g Tržišče z žitom. Kupčija z žitom je v zadnjem času precej zastala, ker ni iz inozemstva nikakega povpraševanja. Glavni vzrok so naše previsoke cene, ki so se v minolem tednu sicer nekoliko znižale, toda še vedno premalo, da bi mogle pritegniti inozemske kupce. Za domačo potrebo se tudi ne kupuje več, ker imajo pasivni kraji še dovolj zaloge, čakajo pa na nadaljni padeč cen, ki bo skoraj gotovo sledil vsled nastopa ugodnega vremena za ozimino. Pšenica baška se je trgovala po 450—460 Din, srbijska slabejše vrste pa po 390—400 Din postavljena v Beograd. Manjše količine pšenice sta kupovali Dalmacija in Primorje.

g Cene špirita. V zadnji dobi se je iz Zagreba razširjala vest, da je kartel tvornicarjev špirita znižal cene. Ta vest ne odgovarja dejstvu, ampak so za enkrat ostale te cene še neizpremenjene, bodo se pa najbrž že ta mesec ali začetkom prihodnjega povišale.

g Tržišče s hmeljem. Kakor poročajo iz Zateca na Češkem, je bilo v minolem tednu povpraševanje po hmelju živahnije in so se cene izboljšale za 50 Kš. Sedaj notira prvovrstno blago po 4000 do 4200, prav dobro drugovrstno blago 3900 do 4000, slabo blago 3800—3900 Kš za 50 kilogramov. Zaloge se stalno manjšajo in zaradi tega se smatra tržni položaj trden. Cene so utrjene in polagoma rasteče.

g Tržišče z vinom. V zadnjem času je kupčija z vinom v splošnem precej slaba, ker je tudi konsum vsled visokih cen nazadoval. Plačuje se za liter: v Sloveniji 6 do 8 Din, na Hrvaškem 8 do 10 Din, v Srbiji 7 do 12 Din, v Vrhu in Beli Cerkvi 8—10 odstotno po 5 do 6 dinarjev, 10—11 odstotno po 6 do 7 Din. V Dalmaciji je vino v nadrobni prodaji

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in blačevino za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

od 7 do 10 Din, dočim je v trgovini na debelo po 3—7 Din.

ZIVINA.

g Razstava in premovanje plemenskih bikov gorenjske cikaste živine se bo izvršila v Kamniku pri Krištofu dne 14. aprila 1925. To premovanje priredi Živinorejska zveza za politični kamniški okraj s sodelovanjem njenih članic živinorejskih zadrug v okraju. — Načelstvo živinorejske zveze je v svoji seji dne 5. februarja 1925 sklenilo sledeče: a) S premovanjem je združen občni zbor Živinorejske zveze; b) pred razdelitvijo premij se bo vršilo na razstavnem prostoru predavanje o najvažnejših pogojih za pospeševanje umne živinoreje; c) premije zamorejo biti deležni izključno le člani Živinorejskih zadrug kamniškega okraja, za svoje razstavljene biki; d) premovanja naj se predstavijo vsi biki od šest mesecev starosti naprej.

g Ljubljanski živinjski semenj 18. t. m. Ta semenj je bil posebno slabo obiskan tako od prodajalcev kakor od kupcev, saj se niti maloštevilna živina ni mogla odprodati. Cene so zopet znatno nazadovale. Cene teletom so zato padle, ker se na trgu prodaja svinjsko meso že po 20 Din in se je konzum telečjega mesa znatno zmanjšal. Tudi pri goveji živini nazadujejo cene, ker pritiska na nje nižja cena svinjskega mesa. Edino prav debeli prašiči se morejo še za primerno ceno spraviti v denar. Sploh pa vlada zaradi slabega vremena nerazpoloženje v kupčiji, vsled česar ni pričakovati zboljšanja sedanjih cen. — Na tem sejmu so se plačevali za kilogram žive teže: voli rejeni 10.50—11 Din; voli za vprego 9—10 Din, biki rejeni 10—10.50 dinarjev, krave rejene Din 7.50—8, krave klobasarice Din 4.50—6, teleta težja debela Din 14—15, teleta lažja Din 12.50—13.75, prašiči špeharji po kakovosti živi Din 16—17, prašiči peršutarji živi 12.50—13.50 Din, prašiči zaklani po kakovosti Din 16.50—18, banaški špeharji Din 21—21.50, plemenski prašiči po starosti in kakovosti za komad po Din 180—300.

g Prašičji sejm v Mariboru 20. t. m. Zaradi deževnega vremena je bil ta sejm skrajno slabo obiskan. Prignanih je bilo nekaj čez 60 prašičev, za katere so se plačevale še nižje cene nego pred tednom. V splošnem za enkrat ni pričakovati zboljšanja kupčije, dokler se naše cene ne prilagodijo cenam inozemstva.

RAZNO.

g V. Ljubljanski mednarodni vzorčni sejem. Ta prireditve se bo letos vršila od 29. avgusta do 8. septembra in je pričakovati, da bo posebno dobro uspela, ker bo združena z različnimi razstavami: tako je določena velika skupna razstava obrtništva, obnovila se bo zdravstvenohigijenska razstava; prirodopisna razstava bo nekaj posebnega; kmetijski odsek Velesejma priredi konjsko in govejo razstavo in poseben oddelek za kmetijske stroje in razno orodje. Izgleda torej, da bo letos tudi naš kmetovalec prišel na svoj račun ter bo ta Velesejm tudi njemu nekaj nudil.

(Dalje glej v naslednjem stolpen spodaj.)



GOSPODINJA



† S. Lidvina Purgaj

vzgojiteljica slovenskih gospodinj.

Dne 4. februarja t. l. je v Marijanišču v Ljubljani v Bogu zaspala S. M. Lidvina Purgaj, bivša vrhovna prednica kongregacije šolskih sester. Ta redovnica ni bila navadna sestra, ki je izpolnjevala samo svoje dolžnosti, ampak bila je izredna žena, ki si je za izobrazbo slovenskega kmetijskega ženstva v gospodinjstvu stekla nevenljivih zaslug. Bila je požrtvovalna žena, ki je precejšnjo dobo svojega življenja posvetila vzgoji kmečkih deklet in razvoju gospodinskega šolstva v Sloveniji. Na stotine kmetijskih gospodinj, ki jih je ta vrla žena vzgojila v gospodinski šoli v Marijanišču v Ljubljani, plaka za njo, kakor hvaležne hčere za svojo materjo. Njeno življenje je bilo tesno zvezano s to gospodinsko šolo in precejšnja je njena zasluga, da se je sloves tega zavoda razširil ne samo po Sloveniji, ampak tudi po ostali Jugoslaviji.

S. M. Lidvina Purgaj je bila rojena 21. marca 1861 pri Sv. Marjeti v Slovenskih goricah, kjer je obiskovala domačo šolo. Kot petnajstletno dekle je šla v zavod šolskih sester v Maribor, kjer je 1881 dovršila učiteljske študije in se posvečila redovniškemu stanu. 1888 se je preselila v enaki zavod v Celje, odkoder je 1893 bila izvoljena za prednico v Marijanišču v Ljubljani.

g Kmetijsko-obrtna razstava v Subotici. V Subotici se vrše priprave za veliko kmetijsko in obrtno razstavo, ki se bo vršila meseca avgusta. Na tej razstavi bodo sodelovali poljedelci iz cele države ter celokupna industrija in obrt iz Vojvodine.

g Razstava mlekarskih proizvodov v Milanu. Na letošnjem velesejmu v Milanu se bo od 12. do 27. aprila vršila posebna razstava mlekarskih proizvodov. Tudi v minoletem letu je bila prirejena taka mlekarska izložba, ki so se je udeležile skoro vse evropske in južno-ameriške države, le naša ni na njej sodelovala. Potrebno bi bilo, da se tudi mi udeležimo svetovnih prireditev, da ne bodo inozemci mislili, da res nimamo kaj pokazati. V prvi vrsti pa je to dolžnost trgovskega in kmetijskega ministrstva, da se zavzame za udeležbo pri tej prireditvi. Za letos pa je stvar že skoro zamujena, kajti v šestih tednih ni mogoče pripraviti materiala za tako svetovno razstavo.

g Zadrugištvo v Sloveniji l. 1924. V teku minolega leta je bilo v Sloveniji osnovanih 57 novih zadrug. Od teh je bilo 17 kreditnih, 9 za elektrifikacijo, 8 konzumnih, 5 stavbenih, 4 mlekarske, 4 za izvedbo agrarne reforme v Medjimurju in 14 raznih. Veliko število novonovanih zadrug za elektrifikacijo kaže, kako znatno napreduje elektrifikacija v Sloveniji. V istem letu je ustavilo svo-

Kmetijska družba je 1898 ustanovila svojo gospodinsko šolo v Ljubljani in vsled pripravljenosti pokojnega dr. Frančiška Lampeta našla za njo prostor v Marijanišču. Tedaj je tudi prednica S. Lidvina prevzela pouk in vodstvo na njej. Njeno delovanje za ustroj te šole je bilo tako plodonosno, da jo je smatrati kot soustanoviteljico tega za Slovenijo tako važnega zavoda. Celih 16 let mu je bila na čelu in ga tako izpopolnila, da še dandanes uživa sloves najboljšega kmetijsko-gospodinske šole v vsej naši državi.

Pred začetkom vojne 1914 je bila vsled svojih izrednih sposobnosti in vrlin izvoljena za vrhovno prednico kongregacije šolskih sester, ki ima svoj sedež v maternem zavodu v Mariboru. Vsled tega je morala prepustiti vodstvo gospodinske šole drugi sestri. Toda tudi na tem mestu je delovala za nadaljni razvoj gospodinskega šolstva ter po vojni ustanovila v Mariboru slično gospodinsko šolo.

Vsled svoje izredne zaposlenosti je pa začela bolehati in 1923 je prepustila vodstvo kongregacije drugi sestri, sama pa se je vrnila v nji priljubljeno Marijanišče. Žal pa, da je le malo časa uživala zasluženi pokoj in po dolgi, trpljenju polni bolezni je 4. februarja šla po večno počitilo.

Nadaljni neizbrisen spomin na svoje delovanje za prosih gospodinskega šolstva si je postavila s svojo knjigo »Gospo-

je poslovnje 30 zadrug in to 10 konzumnih, 7 obrtnih, 5 živinorejskih, 4 kreditne in 4 razne.

g Dela meseca marca v vinogradu. Ko bo vreme dopustilo, bo treba pospešiti z gnojenjem, okopavanjem in obrezovanjem trt. Kdor se je odločil za zasaditev novega vinograda, je imel v letošnji mili zimi dovolj časa za rigolanje tako, da začne sedaj lahko nemudoma saditi trte, divjake ali cepljenke. Pri starih trtah mora v gornji plasti zemlje obrezati korenine, ki jemljejo moč onim v spodnji zemlji. Trsne čoke pa mora očistiti škorje z žično krtačo in jih namazati z žvepleno apneno brozgo, da se uniči mrčes in bolezenske kali. Trsne kole je namazati s karbolinejem, sveže posekano kolje pa se namaka v triodstotni raztopini modre galice. Pripravi je tudi vse potrebno za cepljenje.

g Dela v kletarstvu marea meseca. Sode, ki smo jih izpraznili, moramo zažvepljati in dobro zamašiti. Če mlado vino na zraku porjavi, ga zažveplamo. Namesto žvepla vzamemo tudi natrijev bisulfit in sicer 5 gramov na 100 litrov vina. Sode očistimo od zunaj, da se jih ne prime plesnoba. Polne sode dopolnimo z vinom do čepa, da se ne pokvari. Ob lepem vremenu prezračimo klet, da se iz njega izgubi vlaga. Pri tem jo treba temeljito očistiti ter spraviti iz nje vso ne-snago, ki se je tam nabrala čez zimo.

dinjstvo kot navedilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Ta knjiga, ki je izšla 1911, je prva te vrste v slovenskem jeziku in je kot učna knjiga veliko pripomogla k razvoju našega gospodinjškega šolstva posebno z ozirom na kmetijsko žensko. To bo tudi ohranilo najlepši spomin požrtvovalni ženi!

LASTNOSTI GOSPODINJE.

Snaga. Redoljubnost in snaga sta ne- ločljivi sestri, ki morata vsepovsod z roko v roki spremljati gospodinj in tudi vse članke v družini. Snaga je neobhodno potrebna za skupnost in za vsacega posameznika. Red in snaga sta Bogu in ljudem draga. Izgovor: pri nas imamo drugega dela dovolj, zato nam ne preostaja časa za snaženje in pospravljanje, je jalov in neresničen. Redoljubna gospodinja vedno dobi čas za snaženje in pospravljanje. Drugo delo v njenem gospodinjstvu radi tega prav nič ne zaostaja. Le navaditi se je treba, pa bo šlo brez škode za drugo delo. Smisel za snago združena s pridnostjo in resno voljo, bo premagala vse predsodke, glede potrate časa pri snaženju in pospravljanju. Nesnaga v stanovanju, v obleki, v perilu in pri samem sebi prav rada privabi nalezljive bolezni. Zdravniška poročila izkazujejo mnogo manj bolezni tam, kjer je vse snažno in očiščeno. Čestokrat so nalezljive bolezni posledica nesnage.

S snago je pričeti najprej pri samem sebi. Človeško telo je svetišče božje. Takoj zjutraj si umij obraz, vrat in roke. Spleti si lase in uredi svojo obleko. Vsakdanja obleka bodi preprosta in snažna. Obleci se delu primerno in ne tako, da je zgoraj huj, huj, zdolaj pa fuj, fuj. Perilo premeni vsaj enkrat na teden. Nesnažno perilo je zelo škodljivo zdravju. A ne samo obraz, vrat in roke treba vsak dan umiti. Zelo priporočljivo je vsaj enkrat na teden, pa naj bo pozimi ali poleti, umiti se po vsem životu z mrzlo vodo. Kako to osveži in kako utrdi zdravje! Tudi noge umivati, kolikor- krat so umazane, ni le priporočljivo, ampak tudi neobhodno potrebno za snago in zdravje. Noge se umivajo zvečer, preden se gre v posteljo z namenom ne umazati posteljnega perila. Naša koža ima vsepolno znojnic, to je petnih luknjic, ki se vsled nesnage zamaše in potemtakem zabranjujejo potenje, kar je zelo škodljivo zdravju.

S snago začni pri sebi in nadaluj pri svojih otrocih. Dokler niso zmožni sami sebe osnažiti, opravljaj to pridno in vztrajno. Zgodaj jih utrij s tem, jih umivaj z mrzlo vodo. Tako navajenim in utrjenim bo snaga potreba, ki jo bodo pozneje sami čutili. Tudi tukaj velja stari pregovor: Kar se Janezek nauči, Janez zna. Kolike važnosti je snaga pri dojenčku! To majhno, ne- bogljeno dete leži v zibki ali vozičku, uma- zano, odeto in zavito v mokre, nesnažne cunje, ki privabijo bolhe, muhe in še drugi mrčes, da zdelujejo malega revčka toliko časa, da ga zdelajo in končno umre. Mate- rina nerednost je nešteto krat kriva bolezni in smrti dojenčkov. Pa poglejmo dete, ki je snažno v čisti postelji, kako je živo in veselo, a kar je največ vredno, tudi krepko in zdravo.

BLUZA BREZ GUMBOV V PROZORNEM PLETENJU.

Bluzo izdelujemo iz volne, pavole ali svile in po debelosti le te izberemo pri- merne, dolge igle. Najprej si je treba pri- praviti kroj iz papirja po navodilu pomanj- šanega kroja na sliki I. (Prednji in zadnji del sta enaka, zato je za oba le ena slika.) Kroj je primeren za srednje veliko žensko. Cela dolžina od vrh rame do boka meri 56½ cm, do pasa 35½ cm. Izrezek pri vratu se prične pri 15 cm in je globok 8 cm (v lepem loku). Sreda je pri 24½ cm, in izrezek se konča pri 33½ cm, torej je širok 18½ cm. Proga med 14 in 15 cm, t. j. 1 cm, pa pomeni obrobo vratnega iz- rezka, ki se najzadnje izvrši s kvačkami luknjicami, v katere se vpelje trakec ali vrvica. — Rokav je na sliki dolg 33 cm, lahko ga pa poljubno podaljšamo; širok pa tudi 33 cm.

Kako pomerjamo in polagamo plete- nje na kroj, nam kaže slika II. Plesti prič- nemo prednji (in zadnji) del zase spodaj na toliko petelj, kolikor zahteva širina. Vzorec je čisto lahek; 1 desna in 1 leva petlja. Tako delamo do izrezka pri vratu, t. j. do tiste vrste, ki, ako pletenje polo- žimo na kroj, sega ravno do srede (kjer je zaznamovano z 8 cm). Tu pripletemo do srede (pri 8 cm) in naštejemo 9 petelj ravno na sredi. Prihodnja leva petlja se spusti s pletilke, da pada, pada in ji še pomagamo padati z iglo, s katero pote- gujemo nit iz petlje, tako da pride prav do spodnjega roba. Pletenje se nekoliko razširi in tu, kjer je padla petlja doli, vi- dimo ozko lestvico iz samih vodoravnih nitk. Prihodnja petlja je desna in tudi to spustimo s pletilke in ji pomagamo pa- dati do pasu, namreč do 35½ cm, ki je zaznamovan na kroju z vodoravno črto. Tu vtaknjemo vanjo trščico, košček žve- plenke ali kaj takega, da ne pada naprej. In zopet gremo k gornjemu robu in spu- stimo še prihodnjo levo petljo, da pada do spodnjega roba. Pri pasu je treba pa- ziti, da ne potegne s seboj zagvozdce, ne desne petlje. Pred sabo imamo zdaj pre- cej široko lestvico iz vodoravnih nitk. Desno petljo, ki smo jo spustile le do pa- sa, poberemo zdaj s kvačko in sežemo zadaj za vodoravne niti po sedmo nit, ki jo potegnemo navzdol in skozi, do pa- su spuščeno, petljo. Na ta način nastane nekaj pajek iz nitk, kakor kaže III. slika. Prihodnjo vodoravno nit potegnemo še tudi skozi nastalo večjo petljo. Nato se- žemo zopet po sedmo petljo in še po pri- hodnjo vodoravno itd. do vrha, kjer de- nemo petljo zraven onih devetih petelj. Nato popletemo zopet 9 petelj, deseto, ki mora biti leva, spustimo zopet do spod- njega roba, enajsto, ki je desna, spustimo samo do pasu, dvanajsto zopet do spod- njega roba. Potem zopet delamo s kvačko pajke, kakor je prej popisano. — Zdaj pa je treba pletenje položiti na kroj, da vi- dimo, če moramo že delati naramnico. — Nit za pletenje smo pustile v začetku vrste. Tam pričnemo zopet plesti 1 desno, 1 levo do onih 9 petelj. Teh 9 petelj zazan- kamo, t. j. potegujemo drugo čez drugo, da je vratni izrezek zadelan. Tudi one

petlje, ki smo delale z njimi pajke, prav- tako zazankamo. Zdaj pa delamo naprej naramnico tako, da po krojevem predpisu zazankamo končne petlje ob vratnem iz- rezku. Potem pa tudi po vsakih devetih petljah spustimo eno levo, eno desno, eno levo petljo in naredimo pajke. Ko je ta naramnica dovolj velika, jo na zgornjem robu zazankamo. Zdaj pričnemo še drugo naramnico, ki jo prav tako zgotovimo. (Glej sliko II.) — To je bil prednji del. Zadnji del je prav tak. — Rokava se prič- neta tudi na spodnjem robu v širini 33 cm. Vzorec se dela prav lahko, ker je rokav razen. Dolžina rokava je poljubna. Naša slika IV. kaže kratke rokave do komolca, ki jima je širok rob zavijnen na ven. — Ko so vsi deli dovršeni, jih je treba še sešiti na narobni strani in sicer na rami, pod pazduho do 16 cm pod ramo. Ta raz- porek pa ostane za rokav. Rokav sešije- mo in ga všijemo tako, da je šiv pod roko. — Ko je bluza že sešita, ji okvačkamo vratni izrezek z luknjicami, v katere vpe- ljemo vrvico ali trakec enake barve, ka- kršna je bluza. Posebno lepo se nosi blu- za, če ji čez pas vpeljemo tanko elastiko. Prav primeren material za izdelavo te bluze je pavola, ki se sveti (Glanzgar). Za pomlad in poletje se lahko rabijo svetle barve te pavole; paziti pa je, da niso kri- čeče.

ZDRAVJE.

Sladkorna bolezen je posledica hu- dih duševnih ali telesnih naporov, je znak opešanja krvi in se ne more pozdra- viti kar tako s kakim čajem. Ta bolezen zahteva strogo zdravniško pomoči; di- jeta t. j. prehrana bolnikova, je pri tem najvažnejša. Zdravnik odreja, kaj sme- mo živiti, da se ne izloča sladkor z vo- do in da ne odhaja preobilo vode. Člo- vek, ki ni v tem naobražen, ne more raz- soditi, ali ima sladkorno bolezen, zakaj pri prehladu v mehurju pride tudi več vode, kar se pa ustavi po življanju kak- šnega čaja. Malo sladkorja izloča po velikem utrujenju tudi človek ki še ni naravnost obolel. Za sladkorno bolezen se priporoča življanje čaja posušenih fižolovih luščin. Iz sladkorne bolezni se pa izceim rada vodenica; zato je naj- boljše, da ne zamudimo roka zdravljenja. Treba je pustiti naporno delo; popoln počitek, hrana in zdravila po zdravniko- vi odredbi. Zadnji čas hvalijo zdravilo »insulin«, ki pa doslej po svoji visoki ceni ni dostopno vsakomur.

Dober balzam za želodec. Nabavi si 30 gramov janeža, toliko korijandra, sene, sladke korenine in posušenih po- morančnih lupin. Osnaži (operi) čet

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela 'Union'.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti
poroštvu i. t. d.



LISTEK



Sovraštvo in ljubezen.

(Dalje.)

Spodaj v veži se je čulo drsanje korakov in zamolklo govorjenje. Polagali so mrliča v krsto.

Henrik se ni ozrl in ko je prišla Meta ter ga pri hišnih vratih prijela za rokav, jo je pahnil proč.

Gori v svoji sobi se je ozrl naokoli.

Bil je tu. Zopet je prišel sem. Prišel je od tam, prišel je zopet domov.

Grozotno je odmeval njegov smeh.

»To je lep! To je lepo doma!«

Počasi je sedel za mizo in naslonil vročo glavo na hladni zid. Oči so mu brezizrazno strmele v strop; usta je imel nekoliko odprta. Kakor da bi mu težka omotica legla na čelo. Iz kota je prilezel siv pajek, obstal na stropu baš nad njim, ter strahotno bull vanj s svojimi nepremičnimi očmi.

Dolgo je tako sedel za mizo, ne da bi se ganil. Nato je šel težko preko sobe, potegnil iz žepa Lotino pismo, odprl poč in zagnal pismo vanjo.

»Na, tu, ve prokleto čečkarije! Gorite, gorite kot žveplo! Oho, tu stoji beseda »ljubezen«! O kako lepo gori laži! O da! In sedaj je dobro, sedaj je vse končano!«

Minilo je pol ure. Groza, bolečina, srd se je menjavalo v njegovi duši, preko vsega pa se je dvigalo neizmerno veliko začudenje, da lahko kak človek ravna tako, kot je ravnala Lota, začudenje, da zadene lahko kakkega človeka tako nesrečna usoda, kot je zadela njega.

Vrata na dvorišču so se odprla in pri oknu se je prikazala moška glava — Matija.

Henrik se ni premaknil in tudi ni rekel besedice, ko je rahlo potekalo na vrata. Tedaj je Matija oprezno odprl vrata in stopil v sobo.

»Henrik!«

Henrik se ni premaknil ter je zrl v tla.

»Henrik, Lota me pošilja k tebi! Pisala mi je pismo.«

»Tako? Tudi tebi? Lahko se smeješ! Moje pismo je že zgorelo v peči.«

Matija je stopil k njemu in mu položil roko na ramo.

»Govoriti morava, Henrik!«

»Govoriti? Ne! Nočem! Stori mi to uslugo in pojdi. Po kaj si zopet prišel? Nikogar

pa kmalu izgubi blesk in izgleda, kakor da bi bil vedno umazan.

Belo perilo sčasoma porumeni, kar pa navadno dela gospodinjam velike preglavice. Ako prideneš plavki (intki) 2—3 žlice zmesi iz treh delov močnega špirta in pa enega dela trpentinovega olja in močš potem perilo na soncu, postane perilo čisto belo, a kar je posebno važno, pri porabi tega ne sredstva ne trpi nobene škode.

Za snaženje srebrnega pribora je posebno priporočljiva vreča krompirjeva voda, v kateri pustimo pribor 5—10 minut, nato ga takoj zberemo s suho cunjjo.

ne potrebujem. Tudi tebe ne! Res ne! Ne glej me takol! Zoprno mi je.«

Matija mu je položil obe roki na rami.

»Ne, stari Henrik! Ne grem! Prav zares ne grem! Sploh ne grem več proč!«

Henrik se je otresel njegovih rok.

»Sploh ne greš več proč? Radi mene. Meni je vseeno. Pa ostanil!«

Matija je šel k mizi, vzel stol in sedel.

»Veš kaj, Henrik, spotoma sem premišljeval — ti moraš proč!«

Henrik je dvignil glavo in pogledal starega moža, kratko in plaho.

»Proč? Res jel? Proč moram! Prav imaš.«

»Da, vsaj za eno leto. V Breslavo pojdi! Proč iz tega gnezda, kjer ti je življenje muka. V Breslavi se moraš malo pozabavati, ali malo študirati, ali zapravljati denar, vseeno je, samo da si proč od tu!«

»Samo ne varaj se! Šel bom, šel bom, toda v Breslavo? Ne! Samo ne moti se!«

»Prav nič se ne motim! Ti si ga čisto zavozil, Henrik! Za kmeta nisi, z ljudmi se ne zastopiš, stari oskrbnik in sestra sta ušla, tudi nevesta te je zapustila — ti si kvečjemu za v veliko mesto.«

Henrik je pogledal kvišku.

»Ali znaš mogoče še kak dovtip, Matija?«

»To niso dovtipi, Henrik! Poglej: večina ljudi je grozno neumnih. Jaz tudi, ti pa že celo. Jaz, stari osel, hodim okoli, ker mi nekaj ni po volji, ti pa, mlad fant, čepiš tu, kjer je zate največ smole. In to ti rečem: Prekova Lota ima desetkrat več pameti v glavi, kot ti in jaz skupaj!«

Henrik se je zaničljivo nasmehnil.

»Da, to moramo priznati!«

»Res moramo priznati! To ti je značaj! To je enkrat ženska, ki ne misli nase. Mi smo še daleč od nje. Sijajno dekle, ta Lota!«

Henrik je vstal s klopi.

»Rad bi vedel, kakšen smisel ima to neumno govorjenje. V resnici je ona neumna gos, ali versko blazna, ali pa — vseeno jel! Ker je njen nori brat zažgal mojemu očetu skedenj, zbeži proč in me napravi nesrečnega. S tem hoče poravnati krivdo. No, človek, ali ne uvidiš, da je to blazno?«

Smejaj se je, da se je ves tresel.

Matija ga je nežno pogledal.

»Zelo dobro bi ti delo, če bi šel nekoliko spat. Potem bi se še dalo govoriti s teboj. Če hočeš, ali ne, vseeno je. Enkrat morava napraviti račune med seboj. Kdo ve, kako bo še s teboj in ob svoj denar tudi ne bi hotel priti.«

Henrik je negotovo pogledal Matijo.

»To so izgovori! Za denar ti ni. Te že razumem!«

»Lepo to, če me razumeš! Da res, ne bom ti šel z vratu, dokler ne greš spat, ali dokler ne boš imel drugačnih oči — ne pa takih! Razumeš? Ven vreči me ne moreš, noben hlapec ne bo pomagal, sam pa si pre slaboten. Ne bom ti šel izpod nog, Henrik, pa naredi kar hočeš!«

dobrih rogin, deni vse to v široko steklenko, nalij toliko pravega žganja, da bo šest prstov nad ingredencami in zaveži s pergamentom. Postavi ga devet dni na zapeček ali na sonce, odlij potem balzam in jemlji popoldan in predpoldan po žlički. Uredilo bo prebavo in preprečilo zlatenico.

Na goščo, ki je ostala v steklenki, vlij še malo žganja in ga odlij čez osem dni. Goščo se porabi še za v čaj, rozine so za pojediti.

Črv v prstu, zanohtnica. Vsega tega je na kmetih dosti. Posebno poleti se vidi dosti obvezanih rok in shujšanih lic. Pri delu se ubodeš, ne veš kdaj, utrujena na kri je bolj podvržena boleznim, pa se pritakne, to se pravi: za nohtom ali v členku se gnoji v silnih bolečinah. Kdor ni izkusil, ne ve, koliko trpljenja zada črv na prstu ali zanohtnica. In tega bi si lahko prihranil, ko bi vtikal takoj, ko se je zghodel, ali vsaj takrat, kadar čuti, da razbija, dotični ud v krop. To se pravi »poviti«. Kjer je pa že gnojno, je dobro zdravilo mazilo iz starega sala in stolčenič hrinovih jagod.

KUHINJA.

Polivka iz suhih češpelj. Četrtilo kilograma češpelj operi in skuhaj. Skuhane odcedi in jim odberi koščice in dobro sesekljaj. Napravi iz ene žlice masti, pol žlice moke in ene žlice drobtin prežganje, kateremu prideni sesekljane češplje, žlico sladkorja, škorje cimeta in košček limonine lupine; to zalij s češpljevko (t. j. z vodo, v kateri si kuhala češplje), kuhaj polivko 15 do 20 minut. Polivka naj bo srednje gosta. To polivko postavi s krušnimi cmoki ali s polentnimi žličniki ali k mesu na mizo.

Zmešana jajca s poprom. Ubij na krožnik eno jajce, ga osoli in mu prilij dve žlici razlega mleka. Razgrej v ponvi pol žlice masti in v neprevročeno stresi jajce z mlekom. Če hočeš, prideni za ščep popra.

Krompirjeva salata s slanino. Nareži slanino na male kocke in jo v ponvi razgrej. Ko zavre, poberi ocvirke in prilij masti par žlic kisa; ko prevre, polji po kuhanem in na listke zrezanem krompirju, osoli krompir, potresi ga s poprom, dobro premešaj in postavi gorkega na mizo.

MIGLJAJI ZA GOSPODINJO.

Sredstvo zoper plesnobo. Pogosto v prostorih z mokrimi zidovi obleka v omarah ali skrinjah plesni, t. j. prevleče se na notranjih straneh zlasti pa na mestih, kjer je bila kaj umazana, s sivkasto ali belo plastjo. Pisma in knjige v takih prostorih zelo trpe; pisava obledi in je nečitljiva. Poleg pogostega zračenja je važno sredstvo neugašeno apno, ki ga postavimo v posodi v tak vlažen prostor. Apno vsrka vlagu iz zraka, ga s tem osuši in tudi očisti. — Apno je treba večkrat menjati.

Povoščeno (polimano) platno, ki ga ravimo za namizni prt ali podobno, ostane dolgo lepo in svetlo, ako ga pomivamo le mlačno vodo in mehko cunjjo in nazadnje dobro zberemo. Od časa do časa pomodeno z mlekom (par žlic) in zdrgnjeno s suho cunjjo, postane posebno svetlo. — Če pomivamo z vročo vodo ali celo s sodo, (Dalje gled v naslednjem stolpcu spodaj.)

Do druge ure popoldne sta se preplrala. Proti tretji uri je Henrik res zaspal na zofi. Že tri noči ni pošteno spal in bil je že kakor v omotici.

Matija je sedel v naslonjač ob oknu in je stražil pri njem. Preko globoke resnobe njegovega obraza je sijal smeh radi pridobljene zmage.

Nastal je večer. Matija je še vedno sedel v naslonjaču in je gledal na spečega, včasih zelo skrbipolno, pa zopet z vso svojo nežno ljubeznijo. Bil je vendar njegov dobri, ljubi Henrik! Težko ga je pogrešal teh par tednov, a nikdar ni imel poguma, da bi se vrnil k njemu. Sedaj ga lahko pogleda brez vsake jeze. Liza je našla mir. Edina od vseh, ki je dosegla mir! Vsi drugi pa so razpršeni po tujini.

Bilo je že popolnoma temno, a Henrik je še vedno spal. Zunaj je žvižgal veter skozi vejeve dreves.

Tedaj so se vrata narahlo odprla. Prikazala se je temna postava in je nepremično obstala.

»Kdo je prišel? Kdo je tu?« je zašepetal Matija.

Tiho ihtenje se je začelo od vrat.

»Matija! Jaz sem!«

»Lena! Tu?«

Sel je tja, jo prijel za roko in jo potegnil na hodnik ter previdno zaprl vrata.

»Kako da si prišla? Kaj hočeš?«

»Prekova Leta mi je pisala. Danes popoldne sem dobila pismo.«

»Tudi tebi? Pojdi z menoj gor, Lena; tu notri spi Henrik.«

V podstrešni sobici sta sedela oba skupaj. Lena je ležala z obrazom na mizi. Matija pa je bral pismo:

Ljuba gospodična Neglič!

Piše vam nesrečnica. Postala sem nevesta Vašega brata, ker sem ga ljubila in ker sem bila trdno prepričana, da so neutemeljeni očitki, ki ste jih delali Vi in Matija Gorec naši družini. Vsled smrti mojega nesrečnega brata pa sem prišla do žalostne gotovosti, da sem se motila in da ste Vi imeli prav. Zato sem razdrla zaroko, ker nočem udreti v hišo, ki je bila po naši družini tako oškodovana. Grem v tujino in ko boste dobili to pismo, bom že daleč od doma, kamor se ne bom več vrnila. Proč grem zato, ker bi Vaš brat vse poskusil, da bi me odvrnil od teh mojih misli, ker se čutim preslabotno, da bi mogla vztrajati, nezmožno, da bi mu tudi samo še enkrat stopila pred oči. Prosim Vas odpuščanja za vse bridkosti, ki ste jih radi nas pretrpeli. Prosim Vas tudi, vrnite se k svojemu nesrečnemu bratu, ki sedaj ne more in ne sme biti sam.

Šarlota Prek.

Fantovski večeri v pisnih.

IV.

Dragi slovenski fantje!

Takole čudno se včasih človeku zgodi. Gotovo nimam take skušnje samo jaz, ampak tudi Ti, dragi prijatelj, ki bereš moja pisma. Ali ne veš, kaj imam v mislih? Kajne, včasih premišljuješ, kako bi se to ali

ono moralo narediti, da bi bilo prav, tuhtaš in tuhtaš in si beliš glavo, naenkrat ti pa čisto slučajen dogodek odpre oči in spoznaš, da je tista reč, zavoljo katere si si Ti skoraj glavo razbil in možgane iztočil, že zdavnaj narejena in še prav čedno narejena.

Da boš vedel, kaj imam v mislih, Ti bom opisal en tak dogodek iz svoje lastne skušnje.

Zadnjič sem pisal, da bi morala biti med nami organizacija, ki bi zopet na slovenski zemlji oživila nekdanjo idealno fantovsko družino in uvedla med naše fante zopet lepe stare fantovske večere. Tista misel se mi je zdela zlatega denarja vredna in do zadnjega kotička ostarelih možganov sem razglabljal, kako bi se dala taka organizacija spraviti v življenje. Celo neka postranska misel mi je šinila v glavo in se mi je dobrikala: Veš kaj, ti modri stari fant, kar ojunaci se in sam ustanovi tako organizacijo, postal boš slaven in bodoči mladi rod ti bo postavil najmanj en spomenik, pa še na najlepšem trgu bele slovenske prestolice. Če se ti bo stvar tako obnesla, kot želi tvoje blago srce, bo v dobrih petdesetih letih tvojih spomenikov po slovenskih mestih in vaseh kar mrgolelo.

Prijetno me je žgočkala ta misel v možganih in toplo mi je objemala srce — samo kako začeti? Sicer je menda nekoč dejal doktor Krek: Začeti je treba — to je vsa skrivnost. Vendar se je meni zdejo, da je še večja skrivnost, kako začeti. Toda če jaz nisem vedno enih misli z doktorjem Krekom, ne smete misliti, da sem večji od njega. Stvar je namreč ta, da je bil doktor Krek vedno mlad, jaz sem pa ... no, pa saj že sami veste.

Skrivnost je skrivnost in v skrivnosti vtikati nos ni bilo in ni moje življensko načelo. Zato sem že začel omahovati in tolažil sem se s tem, da ni dano vsakemu zemljanu — postati imeniten.

Vdal sem se v neprijetno usodo in sem se vsedel k oknu. S police sem vzel rumene bukvice, ki so že dolgo čakale, da bi jih enkrat odprl in bral, pa sem vedno čakal lepše priložnosti. Lepše priložnosti za branje dolgo odlašane in odrivane knjige pa ni kot trenutek, ko se napol obupan vsedeš v kot in pod milim Bogom ne veš, kako bi si pregnal praznoto in razočaranje iz osamele duše.

Vzel sem torej knjigo in sem še enkrat prebral njen naslov, ki se je glasil: Zabret, Orlovstvo. In silno velike črke so mi vpile v oči, da je knjiga izšla v Orlovski knjižnici.

Brez posebnih občutkov v duši in v srcu sem vzel vse te samoposebne napovedi na znanje. Odprl sem prvo, drugo, tretjo in četrto stran, pa mi je bilo precej jasno, da knjige ne bom bral od kraja do konca. Ne morda zato, kakor da je tisto branje videti prazno, ampak zato menda, ker je moja duša bila prazna.

Kar tako zavoljo lepšega sem listal in iskal dalje. Tam že bolj pri koncu neke (str. 97) sta me zbudili v oko dve besedi, ki sta z razprtimi črkami tiskani, in tisti dve besedi sta: dobro družino...

Silno sem postal pozoren. Ali ni v tej knjigi in sploh v orlovski organizaciji že

odkrita tista reč, ki jo jaz tako iščem? Ta misel me je obšla in bila je po daljšem času prva, ki je prav živahno blisknila skozi moje odrevenele možgane.

Preletel sem tisto stran in sem hotel zvedeti, kako je prav za prav pisatelj prišel do tega, da je ravno na to mesto zapisal besedi: dobro družino... In ko sem zdrsnil z očmi po omenjeni strani v knjigi, sem zapazil prav gori pod vrhom zopet nekaj besedi, ki so bile z razprtimi črkami natisnjene. Dve sta bili: fantovski večeri...

Sedaj mi je bila stvar jasna! Ti Jur ti, sem rekel sam sebi in sem dejal knjigo nazaj na polico. Stopil sem po sobi in sem pravil mojim možganom:

Vidite, možgani, kako ste se postarali. Saj vendar poznate že dolgo časa orlovsko organizacijo. Od takrat naprej jo poznate, odkar se je ustanovila. Vsakovrstne reči ste že mislili o njej, samo tega še ne, kar je največ vredno. Iskali ste neke v neznanem svetu nove organizacije in ste postavljali v sivi bodočnosti sami sebi spomenik — pa ste slaba roba, dragi moji možgani! Orlovska organizacija je že zdavnaj prevzela nalogo, da obnovi pošteno, idealno fantovsko družino, da vname fante za lepoto res lepih, srce ogrevajočih fantovskih večerov...

Tako sem pravil mojim možganom. Prijatelj kaj pa Ti, ali si te reči že vedel? Morebiti je čisto prav, da je Tebi in meni napisal Zabret svoje »Orlovstvo«, morebiti je ravno tako prav, da je Tebi napisal tole pismo Tvoj iskreni prijatelj

star fant.



URA POSEBNE VRSTE.

Napravil jo je v Kustrinu na Nemškem carinski tajnik Schulez, delal je tri leta in pol, brez tuje pomoči, tudi se ni urarstva nikdar učil. Ura je taka kakor cerkev in ima tri stolpičke. V srednjem visi zvonček, na katerem naznanja angel s kladivom ure in polure. Po udarcih se odpro spodaj dvojna vrata in prikaže se Kristus. Obrne se najprvo na levo in sprejme dvanajst apostolov, ki pridejo iz vrat na levi; v loku gredo mimo njega in nato skozi druga vrata nazaj v cerkev. Sprejda koraka sv. Peter z nebesnim ključem, zadnji je Judež z možno denarja. Ko korakajo mimo, se Kristus počasi obrne in gleda za njimi. Nato se vsa tri vrata zapro. Nad srednjimi vratmi je balkon; pri polurah pride angel na balkon, s tablo, na kateri je zapisano: Blagor jim, ki umrejo v Gospodu; pri urah pa pride smrt z napisom: Vsi ljudje morajo umreti. Dokler stoji Kristus zunaj, igra ura koral: Hvalite

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mostal tré 14

Gospoda, mogočnega kralja časti. Zvečer obseva Kristusa še nevidna električna luč. Nadarjeni stvaritelj ure hoče napraviti v prihodnjih letih še večjo uro, ki bo kazala življenje Kristusovo od rojstva do Vnebohoda. Načrte za to veliko delo ima že izgotovljene.

POZNAL JE PARIZANE.

Ko se je vrnil Napoleon po prvi vojski v Italiji v Pariz — 1797 —, je živel zelo samotno, da ja ne bi vzbudil nobene zavisti. Prirejali so mu velike svečanosti, a so mu bile zoprne, ker je zmeraj mislil na nove čine. Še pred par meseci je bil zmagovalec in gospodar Italije, sedaj pa odvisen od ljudi, ki jih ni maral in jih je zaničeval; rekel je tajniku Bourrienne: »Parizani hitro vse pozabijo, v tem velikem Babilonu izrine drug drugega. In če me bodo videli parkrat v gledališču, se živa duša ne bo več zmenila zame.«

Bourrienne mu je odvrnil, da mora človeku vendar zelo dobro dejati, če vidi v operi velikansko množico sodržavljanov okoli sebe, nakar mu je Napoleon rekel: »Pojdite, pojdite! Ta množica bi me z isto uslužnostjo spremila na morišče.«

CILINDER.

V londonskem časopisu »Times« (izg.: tajmz) je bilo leta 1796 priobčeno sledeče poročilo o cilindru: Johna Hetheringtona so večeraj pripeljali pred lordmayorja — župana —, ker je uganjal grde reči in povzročil cestne nemire. Ko so ga izpustili, je moral plačati 500 funtov poročila. Dokazali so mu, da je hodil po cesti s klobukom na glavi, ki ga je imenoval svileni klobuk — Angleži cylinder še danes tako imenujejo — bila je to visoka zgradba z bleščečim sijajem, pripravna, da ustraši bojazljiva bitja. In res je nekaj policistov izpovedalo, da je več žensk omedlelo, ko so zagledale ta klobuk, da so otroci plašni vpili in da je sina Tomaža Gordwinerja nabravša se množica vrgla na tla in si je zlomil roko.

KOMPONIST AUBER NA POKOPALIŠČU.

Amaterja imenujemo človeka, ki se peča s kakšno stvarjo samo iz veselja, ker mu tista stvar pač ugaja ali je že tako navajen. Tako je šel Auber za pogrebom velikega umetnika. Ko je odhajal s pokopališča, je rekel prijateljem: »Mislim, da sem bil zadnji tukaj kot amater.« — In res je bil to zadnji njegov prostovoljni obisk na pokopališču. Drugič je prišel že neprosto-voljno tja, nesli so ga in položili so ga v grob, 89 let starega.

Vabilo na OBČNI ZBOR

KMETIJSKE NABAVNE IN PRODAJNE ZADRU-GE V ŠMARTNEM PRI LITJI, r. z. z. o. z., ki se vrši dne 8. marca 1925 ob 7. uri zjutraj v mali dvorani društvenega doma s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem obnem zboru. — 2. Poročilo načelstva. — 3. Poročilo nadzorstva. — 4. Čitanje revizijskega poročila. — 5. Odobrenje računskega zaključka za leto 1924. — 6. Volitev nadzorstva. — 7. Slučajnosti. Ako bi občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki sklepa veljavno ne glede na število navzočih ali zastopanih članov. 1115

Najnižje cene pri manufakturnem blagu dosežete edino le pri meni! Zatorej Vas vabim k nakupu blaga, ki sem ravno kar prejel velikansko množino v bogati izbiri za posladanske in letne obleke. Ker je direkten nakup in vsled porasta dinarja, so cene zelo nizke, tako, da je vsakemu možno za veliko noč nabaviti si za mal denar krasno obleko. Za cenj. nakup se najtopleje priporočam. — J. MENART, trgovec — DOMŽALE.

CERKVENISKI POMOCNIK

pošten, zanesljiv in več, krščanskih staršev, 14 do 16 let star, se sprejme. Plača po dogovoru. — Ponudbe sprejema uprava lista pod štev. 1171.

Sedaj je dobro,

pravi mož, ko mu je njegova pametna žena hrbit in ude nadrgnila s Fellerjevim belečine olajšajočim ELSAFLUIDOM. Imate bolečine v udih? Nahod? Glavobol? Zobobol? Grče? Trpite na slabosti? Slabem spanju, nervoznosti? Poizkusite Fellerjev Elsafluid, kateri Vam bo v hudih dneh dober prijatelj. En zavoje s 6 dvojnatimi ali 2 specialnima steklenicama s zavojnico in poštino za 62 Din pri lekarnarju EUGEN V. FELLER v Stabiči Dorji, Elsa trg 16. — Hrvatsko. 7045

Merjasca izvrstnega plemenila, jokiširske pasme, 16 mesecev starega, 115 kg težkega, ima naprodaj Ivanka ŠPORAR, Pri cerkvi št. 1, p. Struge na Dolenjskem. 1155

Proda se v ljubljanski okolici MALA DOMACIJA kmetka hiša, hlev, šupa, svinjak in kozole. Pri hiši sadni vrt in velika njiva ter nekaj hoste. Zelo pripravna tudi za kakega obrtnika. Vse v najboljšem stanju. — Natančneje se poizve pri lastniku P. Kollwitz, Ljubljana, Ižanska cesta št. 27.

Voz TAJSELJ, nov, prodam. Cena po dogovoru. — Mar. Sitar, Pržan 4, št. Vid n. Lj.

Ključav. vajenec kateri se je že eno leto učil, išče mesta, kjer bi dokončal učno dobo. — Cenjene ponudbe pod »Vajenec« št. 1142 na upravo lista.

Majerja in majerico

brez otrok, ki znata oba dobro molzti, sprejme v službo graščina KRIŽ pri Kamniku. Hrana in plača po dogovoru, potrebna je oseb. predstava.

Vsakovrstni NOVI VOZovi se dobijo in sprejmejo tudi v zameno in v popravilo pri Mihaelu Hromcu v Sneberjah pri Ljubljani. 1020

SLOVENSKE VEČERNICE, vsi zvezki ali posamezni, dobro ohranjeni, se kupijo. — Ponudbe s ceno Ivan Hribovšek, zob. atelje, Zagorje ob Savi.

HIŠA z drvarnico in vrtom

zelo pripravna, se po nizki ceni proda v Stane-čah št. 30 pri šent Vidu nad Ljubljano. 1122

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

Neveste pozor!

150 cm široko, zelo močno belo platno za rjuhe meter po Din 32 — se dobi samo dokler saloga traja v trgovini

IVAN SAVNIK, KRANJ.

Na zahtevo se pošljejo vzorci.

Našim rodbinam
priporočamo našo pravo domačo

Kolinsko cikorijo

izvrsten pridelek za kavo.

Kupim vsako množino:

hrastovega mah u, češminovo lubje od palic in korenin (skorjo) ter krhljikovo lubje.

Ponudbe na ANT. STERGAR — Kamnik.

Ia. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

Ilirska posojilnica 1.2.2.0.2.

Ljubljana, Kralja Petra trg 5
obrestuje hranilne vloge po 8-12%

Večje in stalne vloge po dogovoru najugodnejše jamstvo za vloge vsake čez Din 1.000.000.—, Popolnoma varno naložen denar!

Najboljši
Sivni stroj je edino le
Josip Petelinc-a

smotke
Griffner in Adler
za rodbino, obri in industrije
Ljubljana blizu Prelovskega
spomenika, ob vozi
Park v vrtu bresčev. Večletna garancija.
Delavnica za popravila
Na veliko Telefon 918 Na malo



Belo platno

trpašno "Test" m 18 Din, mečno "Sava" 18 Din. Slo-venko platno zelo močno 16 Din, tina "Beograd" tkanine 17 Din, zelo fine tkanine "Gorica" za srajce 19 Din, posebno fini naruralifon 22 cm 22 Din, raspo-šilja veletrogovina E. Star-mecki, Celje št. 18. Ilustri-rani cenik s čez 1000 slikami se pošlje vsakemu zastoj, vzorci: suknja, kamgarna in razne manufakturne ro-be za samo za 8 dni na ogled. Kdor pride s vlakom osebno kupovat, dobi nakup primerno povrnitev voznje. Naročila čez 500 Din pošt. prosto. Trgovci angros cene.

Imenujte številko 4

pri nakupu za moško ali žensko obleko ter do-bite en ROBEK za nagrado pri

LENASI & GERKMAN — LJUBLJANA, največja zaloga suknja.

Najboljše dušičnato gnojilo

ZA VSE ZEMLJE IN VSE RASTLINE V
POMLADNI DOBI JE

Čilski soliter

ki se ga dobi pri Kmetijski družbi v Ljubljani, kakor tudi pri drugih gospodarskih organizacijah. — Navodila o pravilni uporabi tega in drugih umet. gnojil se dobijo

BREZPLAČNO

od Poddelegacije Proizvajalcev
čilskega solitra

LJUBLJANA - Gruberjevo nabrežje 16.

Originalne (prave) potrebščine fixat in preservat za Opalograph dobite ed'no le pri **LUD. BARAGA**, Šelenburgova ul. 6



Ne veste še, da dobite

trpežne kotle za žganjekuho
domačega izdelka ceneje kot
prešane kotle pri kotlarju

Ivan Kapelj — Ljubljana

Šiška, Planinska cesta 168.

Naročila sprejemam tudi na Vevčah pri Ljubljani



Svarilo.

Ne verujte lažnjivemu tolmačenju pravil
potnika Hugon Perko, Maribor, Krekova ulica
14-III od francoske zavarovalnice »L'Union«,
ki razlaga § 10 društvenih pravil naše prve
slovenske zavarovalnice »Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani« namestoma napačno.

Ta točka določa, da se čisti dobiček razdeli, ko je varnostni zaklad narasel na 125.000 Din sledeče:

35 odst. v varnostni zaklad, 15 odst. za obkoriščne namene, 40 odst. zavarovancem in 10 odst. za posebni rezervni zaklad. To je pravilno besedilo § 10. Zlobnež pa gre in pravi: »Vzajemna plača v slučaju, da znaša škoda nad 100.000 Din, ne cele svote, temveč od tega 20—30 odst.

Tu se vidi res nesramna konkurenca, ker ve, da ne more potom poštenega agitiranja doneč nobenih kupčij.

Nasedlo mu je že več strank, tedaj pozor! Dalje pa svarimo tudi pred drugimi potniki, ki pravijo, da so od ljubljanske zavarovalnice.

Pod tem nazivom naše ljudstvo pozna »Vzajemno zavarovalnico in ljudstvo misleč, da je zavarovalo pri tej, gleda začudeno, ko dobi čez nekaj dni polico od zavarovalnice, o kateri se ni govorilo, a podpisala se je tiskovina tega zavoda in se ne da pozneje popraviti.

Ljudje, bodite tedaj previdni, pogledjte, kaj podpisate in zahtevajte, da se potniki izkažejo s tiskovinami, zlasti pa pooblastilom »Vzajemne zavarovalnice«.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani,
Dunajska cesta 17.

Josip Pehani, ravnatelj, l. r.

Nad 120 milijonov kron

sem izplačal sorodnikom AMERIKANECV
v zadnjih letih kot zavarovalnine, odškodnine
ponesrečenih in druge terjatve. — Ako imate
Vi kako zadevo v Ameriki ali drugod na tu-
jem, pridite k meni, da jo uredim, ako se
sploh da. — Dr. Ivan ČERNE, gospodarska
pisarna, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6
(Ljudske posojilnice poslopije).



Trnka F. Hajduga sin

izlazarstvo in druge poslovanja

Polporočila omare z laženci
in tudi visoke iz mehkega in
trdega lesa, postelje, mo-
droce, šimnice, žičnike,
stole, mize, sploh vso hišno
opremo dobite le v

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17
po usničnih cenah.

Cene padle! Kje ???

V modni in manufakturni trgovini

F. in I. Goričar „Pri Ivanki“

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29

katera je dobila zelo veliko sortno modnega
biaga za moške in ženske obleke, kotelne, de-
lenov, oxfordov, svilenih, delezastih in
kambrkastih rut. Zgotovljene otroške obleke za
dečke in dečke, predpasenke, namoderne se
moške srajce l. t. d. po neverjetno nizkih cenah.

Pridite in prepričajte se!

Volneno in perilno blago

kakor tudi vse vrste manufakturnega
blaga dobite v veliki izbiri in po
ugodnih cenah pri trdku

R. Miklauc Ljubljana

Lingarjeva ulica - Medena ulica
- Pred Skotijo.

Zahtevajte cenik ali vzorčno knjigo!

Na drobno Na debelo

Važno za kovače!

Trdka Dom. Čebin, Ljubljana, Wolfova 1/II
Vam dobavi v plombiranih vrečah po 50 kg

**načeneje najboljši angleški
kovaški premog in angleški
ivarniški koks**

Dvakrat izdatnejši, kakor domači premog!
Kdor poskusi enkrat, ostane stalen odjemalec!

Prepričajte se tudi Vi!

Poslujemo po cel Jugošlavi.

Ustanovljena leta 1913. — Delniška glavica
znaša 3.000.000 Din v zlatu.

„JUGOSLAVIJA“

Splošna zavarovalna družba.

Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani

sklepa: 1. požarna zavarovanja; 2. živ-
ljenska zavarovanja; 3. nezgodna in jam-
stvena zavarovanja; 4. zavarovanja proti
škodam vlad tatinskega vloma; 5. trans-
portna zavarovanja; 6. zavarovanja proti
škodam vlad razbitja stekla. — Največji tu
delujoči zavod. — Družba je prevzela od
»Graške vzajemne zavarovalnice« in od za-
varovalnih družb »Feniks« (požarni oddelek)
in »Franko-Hongroise« ves njihov kupčijski
obsto v naši državi. — Najnižje tarife. —
Takošnja plačila škod. — Glasom naredbe
ministrstva za vojno in mornarico nadome-
stijo police splošne zavar. družbe »JUGO-
SLAVIJE« žensitvene kavelje za častnike.

Pisarna: Dunajska cesta št. 15.

Telefon 571.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzlov.: Gospobanka.

Račun politnega čkovnega urada za Slovenijo
št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Račun politnega čkovnega urada v Zagrebu
št. 39.080

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad K 60.000.000.—, vloge nad K 600.000.000.—.

Daje trgovaške kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeblene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje
tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktne zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.